

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı: 360, 21 Ağustos 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Ekonomik krizin yanısıra, siyasal kriz de derinleşiyor. Burjuvazi iktidar alternatifi arıyor

ALTERNATİF İŞÇİ SINIFIMIZDIR

Burjuvazinin cebelleştiği sorunlar durmadan çoğalıyor. Şu anda içinde bulunduğu derin ekonomik bunalım, burjuvazi için nefes almayı sağlayacak, istikrarlı bir dönem gerektirirkengidiş tam tersinedir.Siyasal istikrarsızlık da giderek artıyor.

Burjuvazinin hiç de içaçıcı olmayan ekonomik durumu giderek felakete doğru ilerliyor.

Krizden felakete

DİE'nin yüzde 75.6 olarak açıkladığı enflasyon oranı, gerçekte yüzde yüzü aşmıştır. Önümüzdeki seçimler dönemi, enflasyonu daha da azdıracaktır.

Geçtiğimiz dönemde, gerek devletin ihracatı teşvik tedbirleriyle, gerekse hayali ihracat yoluyla, hayali bir dışa açılma sefası yaşayan burjuvazi, son sıralarda yeniden gerçeğin soğuk yüzüyle karşı karşıya gelmiştir.

Sorunlarını ancak emperyalistleşerek çözebilir durumda olan Türkiye finans kapitali, yıllardır pendulum gibi gidip gidip gelmektedir. Acaba becerebilir miyiz diyerek bir hamle yapıp dış pazarları yoklamakta, kurtlar sofrasında yer kapamayınca çark edip yeniden iç pazara dönmektedir.

Dış pazarlardan eli boş dönen burjuvazi bu kez dönüp devletten yardım istiyor. Devletin durumu ise kapitalistlerinkinden de beter. Dış ve iç borçlar kapıya dayanmış, ödemek için bir kuruş döviz yok, enflasyon almış başını gidiyor, işçi emekçi halk devletin gırtlağına sarılmak üzere. Bu sıkışıklık içinde devlet, burjuvaziye yeni olanaklar açmak şöyle dursun, varolanlarını bile sürdüremiyor. İhracat teşvik tedbirlerini azaltma, kredi faizlerini yükseltme gibi yollara başvurmak zorunda kalıyor.

Bu nedenle bir süredir özel sektörle hükümet arasında yoğun bir kapışma sürüyor. Hükümetle özel sektör temsilcileri arasında son aylarda yapılan ortak toplantılarda sert tartışmalar oluyor, özel sektörden acı feryatlar yükseliyor. 8 Ağustos'taki toplantıda İTO başkanı Yalım Erez'in okuduğu rapor hükümeti bütün ekonomik konularda eleştiriyor ve şöyle diyor:

"Bütün bu olumsuz gelişmelere, sürekli değişen hükümet kararlarıyla, ekonomiye yapılan müdahaleler de eklenince, sanayimizdeki bunalım giderek yoğunlaşmış ve içinde bulunduğumuz yılda adeta iflaslar dönemi başlamıştır. Sanayi kesiminin artık yüksek enflasyon dolayısıyla yaşamak için mücadele edecek gücü kalmamış, giderek iş piyasasından çekilme noktasına gelinmiştir. Buna rağmen devlet hâlâ, özel kesimde oluşan yatırılabilir fonları da kendi hakimiyetine aldığı gibi, bankaların kaynak maliyetini arttıran ve dolayısıyla kredi faizlerini daha da yükseltecek kararları arka arkaya almaya devam etmektedir." *(Cumhuriyet,* 10 Ağustos 1988)

Yalım Erez'in okuduğu ortak rapordan sonra Yusuf Özal'la sanayiciler arasında sert tartışmalar çıkıyor. Özal şöyle diyor:

"Siz ekonomiyle ilgili bir toplantıya gelirken, siyasi bir metin hazırlamışsınız, sanki Süleyman Demirel hazırlamış gibi... Bu raporu SHP de hazırlamış olamaz, onların aklı böyle bir metni hazırlamaya yetmez."*(agy)*

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Faralyalı da şunları söylüyor:

"Boğulmamıza iki saniye kaldı. Herkes bildiğini okuyor. Yanlış ekonomik kararlar ve otorite boşluğu var... Hiçbir dönemde bu kadar lakayt, mesuliyetsiz, yanlış ekonomik kararlar alınmamıştı... Kredi faizlerinin düşürülmesi için mevduat faizlerinin 1-5 puan düşürülmesinin enflasyonu azdırmaktan başka bir etkisi olmayacak. İhracat için alınan kısa vadeli kredilerin bile çıplak maliyetine yüzde 69 faiz uygulayan bankalar, sorunlarını aysberg gibi saklıyorlar. Kamufle ediyorlar. Sanayi sektörleri güç durumda. Özellikle de Demir Çelik, Metaş sıkıntı içinde. Para sıkıntısı had safhaya ulaştı."

Pek çok sektör ya kriz yaşıyor ya da krizin eşiğinde. Ege Tekstil ve Hazır Giyim İhracatçıları Birliği başkanı da, "krize girdiğimiz doğru, çözüm arıyoruz" diyor ve hükümeti eleştiriyor.

Burjuvazi at değiştirmek istiyor

Bu at artık bu yükü kaldırmıyor. Finans kapitalin en önde gelen temsilcileri Özal hükümetine karşı hoşnutsuzluk belirtiyor. Yukarıda saydığımız örneklere bir de TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Sakıp Sabancı ve TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Dinçkök ve İSO eklenince tablo tamamlanıyor: Burjuvazi at değiştirmek istiyor.

Demirel'in, referandum çalışmalarının bir parçası olarak TÜSİAD'a yaptığı ziyarette bir konuşma yapan Sabancı şunları söyledi:

"Geçmişe baktığımızda, ülkenin kalkındığını görüyoruz. Bu kalkınmada, her yerde, bu işe ömrünü, gönlünü vermiş Süleyman Demirel'in damgası var."

Dinçkök de Demirel'i öven bir konuşma yaptı.

Aynı gün TÜSİAD'dan sonra İSO'yu ziyaret eden Demirel, oda girişinde "başbakan Demirel" diye karşılandı.

Öyle görünüyor ki, burjuvazi Özal atının yeterince yıprandığını ve artık yeni bir ata atlamak gerektiğini düşünüyor. Ancak burjuvazinin ne kadar çözümsüz, zor bir durumda olduğunu, yeni diye öne sürdüğü atın eskiliği gösteriyor. Bu "yeni" at, halkımız için, baskılarıyla, zamlarıyla, işçi düşmanlığıyla çok eski bir tanıdıktır.

Özal hükümetinin, karşı karşıya kaldığı ekonomik-sosyal ve siyasal sorunları çözemeyerek yıpranmış olduğunun bir başka göstergesi de ANAP içinde ve bakanlar arasında gittikçe büyüyen çatlaklardır.

"Liberaller" diye bilinen kanat parti yönetimine 22 imzalı bir muhtıra verdi. Ardından yine bu guruptan Doğancan Akyürek "kutsal ittifak"çılar için şunları söyledi:

"Siyasi hayatım devam ettiği sürece Kutsal İttifak'ı yok etmek ve parçalamak için uğraşacağım. Çünkü ANAP bu ittifaktan zarar görüyor."

Bunun üzerine "kutsal ittifak" kanadı "liberaller"i cahillikle suçladı. Daha bunun gibi pek çok ağız dalaşı yürüdükten sonra referandumun geliyor olduğunu hatırladılar ve birbirleriyle dalaşmanın zararlı olacağını düşünüp çekişmeleri referandum sonrasına kadar dondurmaya karar verdiler. Ancak ANAP'ın içinde bulunduğu durum, bu konu olmazsa başka bir konuda, her an yeni kavgaların patlak verebileceğini gösteriyor.

Bu muhtıra olayından kısa bir süre önce de TRT'nin mecliste uyuyan ANAP'lıları görüntülemesi yüzünden kendi aralarında kavgalar olmuş, ancak Özal'ın müdahalesiyle çözülmüştü. Mecliste uyuyan ANAP milletvekili Nuh Mehmet Kaşıkçı, TRT'nin kendisini uzun uzun görüntülemesine çok bozulmuş, bunun kendi itibarını zedelediğini ve milletvekilliği kurumuna gölge düşürdüğünü söyleyerek TRT'yi protesto etmişti.

ANAP'lıların mantığını anlamak çok zor. Meclis'te uyumanın kendisi değil görüntüsü adamın ve meclisin itibarını zedeliyor! Bunların mantığına göre, kimse görmeden suç işlersen suç işlemiş sayılmazsın. Ama üzülmesinler, gerek meclisin, gerekse kendilerinin itibarı konusunda fazla telaşlanmalarına gerek yok. Olmayan birşey zedelenmez zaten.

Aynı gün mecliste, Mustafa Taşar da, TRT'nin, Malazgirt Savaşı hakkındaki programda "Malazgirt işgaldir" demesini protesto ederken şöyle dedi:

"Biz sabırlıyız, Nuh Mehmet Kaşıkçı gibi kürsüde konuşup arkasını bırakmayız. Takip ettik mi sarsarız. Bizim sillemiz Osmanlı sillesi, Alpaslan sillesi gibi gelir. İkaz ederiz, olmazsa nus ile uslanmayanın hakkı tekdir, tekdirle uslanmayanın hakkı kötektir."

Kimden sözettiği sorulunca da kendi atadıkları TRT genel müdüründen "Duna mıdır, Dana mıdır nedir" diye sözetti.

Önümüzdeki yıl yapılacak olan cumhurbaşkanlığı seçimleri de, sinirli ANAP'lılar arasında gelecek bir yılın kavga nedenlerinden biridir. Özal cumhurbaşkanı olursa, partinin başına kimin geçeceği ve başbakanın kim olacağı sorusu daha şimdiden birbirlerini yemelerine neden oluyor. Hızlı değişimlere gebe olan Türkiye'de bir yıl oldukça uzun sayılır. Bakalım bu bir yılda kim öle kim kala.

Siyasal istikrarsızlık giderek artıyor

Burjuvazinin cebelleştiği sorunlar durmadan çoğalıyor. Şu anda içinde bulunduğu derin ekonomik bunalım, burjuvazi için nefes almayı sağlayacak istikrarlı bir dönem gerektirirken gidiş tam tersinedir. Siyasal istikrarsızlık da giderek artıyor.

Referandum kararıyla birlikte, son 6 yılda sekizinci kez sandık başına gidilecek. Referandumun sonuçuna göre, bu yıl ya da gelecek yıl martta bir de yerel seçimler var. Ardından da cumhurbaşkanlığı seçimleri geliyor. Burjuvazinin yönetme güçlüğünü tek başına bu rakam bile gösteriyor. Bir yıla, birden fazla seçim düşüyor. Giderek de seçimlerin arası kısalıyor. İstikrarlı bir burjuva rejiminde bu olmaz.

Burjuvazinin siyasal istikrarsızlığının bir başka çarpıcı örneği de, durmadan değişen seçim yasasıdır. Son onbeş yirmi yıldır, burjuvazi iki kez aynı yasayla seçim yapamamıştır. Her seçimde yeni bir seçim yasası yapılıyor.

Öteki yasalar için de aynı durum geçerlidir. Burjuvazi öyle zor durumdadır ki, kendi koyduğu kuralları bile uzun süre uygulayamıyor. Sık sık değiştiriyor, çiğniyor, kaldırıp atıyor. Burjuva yasal çerçeveler yalnızca işçi-emekçi halk eliyle değil burjuvazinin kendi eliyle de yıpranıyor, zedeleniyor.

Son referandum da, burjuvazinin kendi iç kapışmalarından doğmuş, ne yanından baksan işçi sınıfının, halkın demokrasi mücadelesiyle hiçbir ilgisi olmayan, garip bir olaydır. Burjuva devlet halktan artık iyice kopmakta, kendi içinde oyunlar oynamaktadır. Referandumda takınılacak tutum ne evet, ne hayırdır, bu durumu sergilemek için referandum platformundan yararlanmaktır.

Sonucu ne olursa olsun, referandum ve yerel seçimler, burjuvaziye siyasal istikrar değil, istikrarsızlık getirecektir. Öte yandan Özal yıpranıyor ama burjuvazinin halka sunabileceği yeni bir alternatif yoktur.

SHP ve DYP, gerek şimdi yürüttükleri muhalefet politikalarıyla, gerekse 12 Eylül öncesinde iktidarda oldukları dönemlerde işçi ve emekçi yığınların hafızalarına kazınan şikıntılar nedeniyle eskidirler. Özal'dan açılan boşluğu dolduracak burjuva bir alternatif yoktur. Ancak işçi, emekçi halk için, burjuva bir alternatif ihtiyacı da yoktur. Alternatif işçi sınıfının ta kendisidir.

İşçi cephesinde, önümüzdeki günlerde daha yoğun bir toplu sözleşme ve grev dönemi başlıyor. Hiç kuşkusuz bu dönem aynı zamanda sıcak siyasal kavgaların da yükseleceği bir dönem olacaktır.

Devrimci durum pencereden bakıyor, haydi yoldaşlar biz de vurup devirmeye hazır olalım.

Nezihe Dalyan

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

AÇIKLAMA

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, olağan toplantısını yaptı.

Genel Sekreter Veli Dursun yoldaşımızın, görevi nedeniyle katılamadığı, çalışma raporunu Merkez Komite Sekreterliği'nin sunduğu toplantıda, geçen dönemin çalışmaları, 1988-1989 örgütsel stratejisinin hedefleriyle karşılaştırmalı olarak ele alındı. Bazı hedeflere ilişkin olarak belli bir yol alındığı, bazı hedeflere ilişkin olarak belli hazırlıkların yapıldığı, bazı hedeflerin ise asıl olarak sonbaharda ele alınacağı saptandı. Türkiye örgütlerinin 12. Özveri Taarruzu'na başlaması görüşüldü.

Toplantıda örgütün dokusunu sıkılaştırma konusu üzerinde önemle duruldu. Burjuvazinin şiddetli bir çürüme içinde bulunduğu, bunun etkilerini tüm topluma yaydığı koşullarda, komünist partisi normlarına, devrimci özveri ve disipline dört elle sarılmanın, her türlü laçkalığa inatla karşı durmanın önemi ve partinin bu konudaki kararlılığı vurgulandı. Bu yıl 10 Eylül'de parti örgütüne verilecek ana mesajın bu olması kararlaştırıldı.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Ağustos 1988

Kendisi küçük önemi büyük bazı gözlemler

Değerli yoldaşlar,

Burjuvazinin doymak bilmez kâr hırsı, işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza yaşamı ateşten gömlek yaptı. Yeni zamlar, zaten karın tokluğuna, 12-13 saat çalışarak alınan ücretleri, yaşama sınırlarının altına itti. Dayatılan bu *ekonomik şiddet* karşısında, ortam giderek patlamaya hazır bir volkana dönüyor, doğal olarak hızla *siyasallaşıyor.* TKP'mizi zorlu görevler bekliyor.

Böyle bir ortamda, burjuvazinin sol kanadı eski sosyal demokratlardan, TBKP'li yeni sosyal demokratlara, oportünistlere kadar çeşitli güçler, sınıf savaşımının kabarıp sel olmasının önünde engel oluşturmaya çalışıyorlar. Bu arada, Gorbaçof'un burjuvaziyle, glastnostlu uzlaşma politikası amentü gibi okunup üfleniyor. Ancak Türkiye'de yaşam bu politikanın pis kokan havasını üfleyip götürecektir.

Yoldaşlar, sırası gelmişken sendikalarda gözlenen birkaç hastalığa da değinmek istiyorum. Örneğin, bir iş, eylem için görüşme ihtiyacı doğar. Hemen telefonun başına geçilir, ya da ziyaret edilir ve şöyle denir: "Selam başkan nasılsın? Ne zamandır görüşemiyoruz. Bir yemeğe davet etmiyorsun. Kesenin ağzını aç da, biraz ıslatalım!" Yemek yiyerek görüşülmez demiyorum ancak hep böyle görüşülürse, bunda da bir bozukluk, bir yiyicilik var demektir. En ciddi konular bile gazinoların bulanık havasında konuşuluyor, iş ciddiyetini yitiriyor. Adı da toplantı, ya da görüşme oluyor. Sonra, burjuva saygıdeğerliğine özenti var. Bazı sendikacılar "sayın"lı konuşmaya vb. pek özeniyorlar. Bu tür hastalıklar sendikaları alabildiğine sarmış durumda.

Diğer yandan, işçi sınıfı kendi temsilcilerini yetiştiriyor, bu da işin iyi yanı. Orta yaşlı ve genç, aktif, kollektif çalışma yürüten yeni işçi temsilcileri yetişiyor. Bunlar, sendikal birliğin, Türk-İş'te olabileceği gerçeğini iyi kavramış, militan eylemden yana, sendikal demokrasiye inanmış temsilciler. Bu çok önemli, çünkü eski ve yeni sosyal demokratlar, her fırsatta burjuva uzlaşmacılığı fikrini savunup, devrimci düşünceye saldırıyorlar. Ortam, tedbirini elden bırakmadan, daha dalıcı çalışmayı, bunun için de ilişki aranacak kesimleri doğru seçmeyi gerektiriyor.

Önemli olduğuna inandığım bir başka konuya daha değineceğim. Parti örgütleri olarak bizler, merkezle *aynı tempoda çalışmıyor,* geri kalıyoruz. Çalışmalarda gevşeklik var. Toplantılar düzensiz, gecikmeli oluyor. Eğitim yeterli değil. Verilen görevler gecikmeli geliyor. Tüm bu eksiklikler komünist partisi normlarını bozan eksiklikler. Örneğin bir yoldaş toplantıya 1-2 saat geç geliyor. Neden olduğunu sorunca, trafiğin tıkanıklığından, fazla mesai alabilmek için işi biraz geç bıraktığından yakınıyor. Bir yığın gerekçe. Belki bazıları haklı ama biz haklı gerekçelerle bile gevşekliğe izin vermemeliyiz, onları da ortadan kaldırmayı bilmeliyiz. Kendi içinde haklı olan gerekçeler bile, halkımızın sömürüsünü, açlığını ve acılarını devrim yoluyla çözmek için yola çıkmış TKP'mizin normlarını etkilememelidir. Komünistler gönüllü olarak biraradalar. Çok daha disiplinli, planlı, hesaplı, verimli çalışmak zorundayız. Parmakların herbiri anında sıkılıp, burjuvazinin ve yardakçılarının tepesine bir yumruk olarak inmelidir.

Doğru fikirler, doğru çalışmayla tamamlanmadığında, açılan boşluklardan burjuva sızmaları daha kolay olur.

Haydi yoldaşlar, daha aktif, özverili çalışarak, işçi sınıfımızın kurmaylığına hak kazanalım, hep birlikte saldırıya hazırlanalım. Gelecek onun için savaşanların!

Tek silah parti, tek yol devrim!

Komünist selamlarımla
Salih Aslan, İstanbul

Herşey devrim için

Merhaba yoldaşlar,

Parti insanı disipline ediyor, çelikleştiriyor, yaşamın özünü belirliyor. Her alanda insanın yaratıcı gücünü geliştiriyor. Teorik yönünü derinleştirirken, pratik yönünü de deneyimlerle güçlendiriyor.

Disiplin, Leninist anlayıştan kaynaklanır. Yürükoğlu yoldaşın dediği gibi, "girişim ve merkezi disiplini sağlamada tek anahtar komünist bilincimizdir." Komünist, partisi ile, partisi içinde güçlenir. Partisi olmayan, başıboş insan, zamanla yozlaşır ve sonuçta düzenin kölesi olur.

Partimle bütünleştiğimden beri yaşamımın her alanında bir düzelme oldu. Yeniden üretime geçtim. Plenum kararlarını okudum. Üstüme düşen görevleri eksiksiz olarak yapma kararı aldım. Partimin vereceği kararlara uymak, ona bağlılığımın özünü oluşturacaktır. Bir emekçi olarak maceracılığa karşı olmuşumdur. İşte bunun için TKP'nin güçlenmesi ve İDHD'ye giden süreci hızlandırmak için vargücümle çalışacağıma söz veriyorum.

Yoldaşlar, özveri taarruzuna katkıda bulunmak için maaşımdan 25.000 TL'yi ödenek olarak düzenli ayırmayı düşünüyorum. Fırsat buldukça bu miktarı artıracağım.

Herşey devrim için, TKP'mizin güçlenmesi için.

Y.Emre, Ankara

Darphane ve Yıldız Porselen grevlerini ziyaret ettik: İşçiler kazanmaya kararlılar

Değerli yoldaşlar,

Öncelikle içten selamlarımı iletiyorum. İki yıla yakın bir aradan sonra döndüğüm Türkiye'deki gözlemlerimi aktarmak istiyorum:

İlk şokumu fiyat artışları ile yaşadım. Geleli bir ay olmasına rağmen hâlâ fiyatlara alışamadım. En ciddi sorun enflasyon. Halkın yaşamını en doğrudan etkileyen, zorlayan sorun bu. İktidarın da farkında olduğu, ancak kapitalizmin çözemeyeceği bir sorun. Piyasa durgunluk içinde. Acil gereksinimler dışında tüketim olmuyor. Bugünlerde gazetede düzenin ekonomik açmazını, çözümsüzlüğünü sergileyen yazılar yayınlanabilirse, tam kanayan yaraya parmak basacaktır.

Sizlere bir de bugün yaşadığım güzel olayları aktarmak istiyorum. Sabahleyin Yıldız Porselen ve Darphane grevlerini ziyaret ettik.

1980 yılında yaşadığım bölgedeki bir dizi grevle kıyaslıyorum da, daha bilinçli, kararlı ve deneyimli bir sınıf görüyorum. O yıl "şu grev bir bitse de ne olursa olsun" diyen işçiler, şimdi, "yıllarca sürse de sürdüreceğiz" diyorlar. Kadın işçilerin militan havası oldukca dikkatimi çekti. Hepsi de grevlerini kamuoyuna duyurmanın bilincindeler. Uluslararası desteğin önemini biliyorlar. Bıkmadan her bir ziyaretçiye haklı davalarını anlatıyorlar. Suskun, erkeğin ardında bir kadın görmedim grev yerinde.

Çimse-İş'in örgütlü olduğu Yıldız Porselen'de ücretler son derece düşükmüş. 22 yıllık bir işçinin net ücreti 65.700 TL. Herbiri aynı anda birden fazla işte çalışmak zorundalar. Bugün grevlerinin 60. günüydü ve hepsi de çok coşkuluydular. 1980 öncesinde bir grev yapmışlar ve grev işverenin istekleri doğrultusunda bitmiş. Aynı hataya asla düşmeyeceklerini söylüyorlar. Geçmişten gerçekten çok iyi dersler çıkarmışlar. Bugün "deneyimli sınıf" olgusunu gözümle gördüm ve çok sevinçliyim.

Grev yerinde bir de siyasi polis varmış. Kim olduğunu o gidince işçiler söylediler. İşçiler herkesi tanıyorlar. Ona ve onun gibilere pabuç bırakmıyorlar. En ufak bir korku da duymaksızın grevlerini sürdürüyorlar. Ancak sendikalarından çok şikayetçiler. Bir başka sendikanın eğitim uzmanlarından biri destek için oradaydı. O da işçilere sendika yönetimlerinin her an denetlenmesi gerektiğini, işverenin yanısıra sendika bürokratlarına karşı da savaşmanın kaçınılmaz olduğunu anlattı.

Sonradan öğrendiğime göre Çimse-İş'in Ankara'daki genel merkezi işçilerin sorunlarına karşı ilgisizmiş. İşçiler bu olgudan şikayetçiydiler ve nasıl olur da kendi içlerinden yolladıkları adamların, kendilerini temsil etmek yerine koltuk derdine düştüklerini anlayamıyorlardı. Grevin 2. ayı dolmuştu ve sendikanın hiçbir girişimi yoktu.

Darphane'de ise, işveren, 58 uyuşmazlık maddesinin 11'ine evet demiş. Onlar da idari konulardaymış. Bu, burjuvazinin işçi haklarına ne kadar tahammülsüz olduğunu gösteriyor. Ancak bunun sonucunda işçilerde en ufak bir yılgınlık yoktu.

Gittiğimizde, grevin üzerinden yaklaşık bir buçuk ay geçmişti. DMO baştemsilcisi dayanışma için oradaydı. Geçen yılki 112 günlük grevlerini anlattı. Hepsi ilgiyle dinlediler. Çıkarılacak dersleri konuştular.

Tüm sol yayın organları masaların üzerindeydi. Hepsi ilgililer ve okuyorlar. Epeyce fotoğraf çektik. Hepsiyle tek tek vedalaşıp, başarılar dileyip, her iki grev yerinden de çok samimi bir hava içinde ayrıldık.

Grev ziyaretlerimizi bundan sonra da sürdüreceğiz. Yine gözlemlerimi anlatmaya çalışacağım. Şimdilik bitiriyorum. Tüm yoldaşlara çok çok selamlar.

Firuze Coşkun, İstanbul

Gözümüzün önünde yürüyen hareket üzerine

Değerli yoldaşlar,

Toplumsal alt-üst oluşların sonrasında bir denge varmış gibi gelir, ama bu daima geçici ve göreceli bir durumdur. Nitekim, resmi nutuklara konu olan yapay "istikrar" kavramı, bu yılki sınıf savaşımlarıyla parçalanmış, atomize olmaya yüz tutmuştur.

Geçmişin birikimi ve deneyimiyle hareket eden Türkiye işçi sınıfı, 12 Eylül sonrasının değişen koşullarında, yarattığı yeni yöntemlerle mücadelesini adım adım ilerletiyor. Önceleri tek tek fabrika temelinde yürütülen mücadele biçimlerinin, faşizm sonrası kayıpları yerine koymaya yetmeyeceğinin bilincinde hareket ediyor. Karşısına sınıf niteliğiyle çıkan devlete karşı bütünsel, topyekun bir savaşım anlayışını benimsiyor, hayata geçiriyor.

1980 sonrasının, sınıf hareketine getirdiği özgün durumlardan biri de işçilerin sendikalarına sahip çıkıp mevcut yapıyı değiştirmek ve bu sürece fiilen katılabilmek yönünde gösterdikleri duyarlılıktır. Böylece sendika bürokrasisine tavır alan işçiler, yöneticileri her fırsatta sorguluyorlar. Henüz bu çıkışlar çok güçlü olmasa da, süregen ve kalıcı bir nitelik kazanması halinde, sınıf hareketinin önünü açması bakımından bunların katkısı büyük olacaktır.

Bugün işçi sınıfı kapitalizmin sonuçlarına tepki duymaktadır ve bunu sendikal mücadelesiyle dile getirmektedir. Süreç içinde bu kötü sonuçların kaynağına, kapitalist sistemin kendisine tepki de duyacaktır. İşte o zaman siyasal seçenek sorunu gündeme gelecektir. Kuşkusuz bu, baskı, sömürü ve yabancılaşmanın olmadığı, sınıf olarak kendisinin egemen olduğu sosyalist düzen olacaktır.

Sınıf hareketi içeren haber ve saptamalarımızda toplumsal öğeleri hareket halinde ele almalıyız. Sorun, dinamik ortamda proletaryanın kendisinin durumunu ve diğer sınıflarla olan ilişkilerini bir bütün olarak kavrayabilmektir. Sınıf merkezli düşünüp savaşımın vücut bulduğu politik veya ekonomik temelli eylemleri Marksist perspektiften yorumlayabilmek büyük önem taşıyor. Çünkü perspektifimiz yoksa, neye baktığımızı bilmiyorsak, görmemiz de mümkün olmayacaktır.

Devrimcilerin sanatçı yönü uç veren toplumsal olaylardan hareketle genellemelerde bulunabilme özelliğinde kendisini gösterir. Ben de bazı genellemelerimi siz yoldaşlarımla paylaşmak istedim. Devrimci selamlar.

D.Mızraklı

Burjuvazi ulusal sorundan, işçileri bölmek, halkların birliğini engellemek için yararlanmaya çalışıyor

Hevesleri kursaklarında kalacak

Sağlı sollu burjuvazi, ulusal sorunda demokratikliğin ana ölçütü olan ayrılma hakkına hiç yanaşmadığı gibi, şiddetle karşı çıkıyor. Sorunu hep dil, kültür çerçevesine, yani burjuva ulusal çerçeveye sınırlamaya çalışıyor. Ama burada bile düzgün bir tutum alamıyor.

Gülen Erdilek

Geçtiğimiz yıl içinde, Kürt sorunu, özellikle de Kürtçe konuşma ve yazma yasağı getiren 2932 sayılı yasanın kaldırılması üzerine yoğun tartışmalar oldu. Yıllardır "doğu sorunu"ndan bahsedenler, hatta bunu bile inkar edenler, birden "Kürt sorunu" diye bir sorunun varlığını hatırladılar.

Kuşkusuz yıllarca durup da, bunu şimdi hatırlamalarının bir tek nedeni vardır: İşçi sınıfının ve Kürt halkının yükselen savaşımı. Yıllardır gördükleri baskı, yağma ve talanla gırtlağına kadar öfke dolmuş olan Kürt halkının savaşımının, Türkiye işçi sınıfının savaşımıyla birleşmesinden duyulan ölesiye korku.

Böyle birdenbire Kürt sorununu "hatırlayanlar", aynı zamanda konuyu bulandırmak, gerçek bir demokratikleşmenin önünü almak, halkın savaşımını yanlış uçlara itmek için de kolları sıvadılar. Bir yandan kavgayı "ulusal kültür" platformuna doğru itmeye, bir yandan da bu platformda bile uyuz liberal önlemler öne sürmeye çalıştılar, çalışıyorlar.

Burjuva sağın marifetleri:

Mahkemelerde Türkçeyi yarımyamalak bilen, Kürtçe konuşmak isteyen Kürt devrimci demokratları susturulmaya çalışılıyor. Geçen günlerde, savunmasını artık Kürtçe yapacağını açıklayan Mehdi Zana'ya açılan yeni davada, iddianamede yazılanlar çok ilginçti. Kürtçe diye bir dil olmadığı şöyle anlatılıyordu:

"Kürtçe bir dil değil, kelime yığınıdır. Çok eski Türkçenin diyalektik zaman içerisindeki gelişimi neticesinde özbe öz Türkçeden üretilen çok kısıtlı kelimeler yığınıdır. Cüzi bir kesimce konuşulan ve adına bilinçli, kasıtlı, dış mihrakların tesiri ile Kürtçe adının takılması, bunu konuşan kesime de Kürt adı verilmesi, Türk vatanı üzerinde yaşayan Türk vatandaşları arasında ayrı bir Kürt ırkının ve Kürt dilinin olduğunu kat'i surette göstermez. Bugün Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da konuşma aracı olarak kullanılıyor. Herhangi bir propaganda ve övmeye dönüşmediği sürece ve anadil olarak kullanılmasına ve yayımlanmasına yönelik faaliyette bulunulmadığı sürece ses çıkarılmamıştır. Bu bir gerçektir. Ancak bu gerçeği saptırıp, Türkçe bilmeyen kişileri Kürt ve konuştukları lehçeyi de Kürtçe diye adlandırmak, milli duyguları zayıflatmaktan başka bir anlam taşımaz." *(Cumhuriyet,* 11 Ağustos 1988)

Bu alıntıyı burjuvazinin en iğrenç yüzünü bir kez daha göstermek için verdik. Kendi içinde çarpıklıklarını çok iyi gösteren bu mantığa göre Kürt var, Kürtçe var ama adına Kürt ve Kürtçe demek yokmuş! Kendi deyimiyle "milli duyguların zayıflatılmasından" korkuyu da çok güzel yansıtan bu sözlerin sahibine sormak gerek: Peki, bu "kelimeler yığını"nın kendine göre kuralları yok mu? "Türkçe bilmeyen kişiler", bu "kelimeler yığını" ile anlaşıyorlarsa bu da bir dil değil mi? Ayrıca, "ses çıkarılmamıştır" derken de yalan söylemiyor musunuz? Sırf Kürtçe konuştuğu için, değil ses çıkarmak, en ağır baskıyı yapan siz değil miydiniz?

Daha çok soru sıralanabilir. Ama asıl vurgulamak istediğimiz şudur:

Özal bile zaman zaman "Kürt" sözcüğünü ettiği halde, burjuvazinin sağ kolu, yanlış tepkiler doğurmak istediğinde, işbölümünde Kürt ulusunu, Kürt dilini yadsıma rolü üstleniyor. Aynı zamanda böylece, dil konusu gibi basit bir konuda atılacak liberal adımları da yavaşlatmış oluyor.

Burjuvazinin sağ kolu bunları yaparken, sol kolu da onu tamamlıyor.

Sol burjuvazinin marifetleri:

"Kürt sorununa" ilişkin bir rapor hazırlayan SHP, en başta Kürtlerin azınlık bile olmadıklarını söyledi. Böylece sorun, baştan tersyüz edilmiş oldu. Sonra, dil sorunu ve Kürt kültürünün korunması üzerine yoğunlaştı. Böylece sorunu dil özgürlüğü, kültürel eşitlik, bölgeler arasında farkların giderilmesi çerçevesine indirgediler. Ama bu çerçeveye indirgenmiş haliyle bile doğru tutum almadılar. SHP, dil özgürlüğünden ne anladığını şöyle açıkladı:

"Türkçenin resmi dil hüviyetini kesinlikle korurken, Türkçeyi herkese öğretmek için bütün devlet olanaklarını kullanırken, Türkçeden farklı dillerin varlığına saygı göstermek..." *(2000'e Doğru,* 3 Temmuz 1988)

"Türkçenin resmi dil hüviyeti korunurken"miş. Niye öyle oluyormuş? Bugün İsviçre, tek bir resmi dil yerine, üç dilin bulunmasından bir zarar mı görüyor? Tersine bundan yararlanıyor. Nüfusun büyük bir çoğunluğunu Almanlar, geri kalan kısmını Fransız ve İtalyanlar oluşturuyor. Ve üç dil de kullanılıyor. Resmi yerlerde tek bir dilin ağırlık kazanması ise herhangi bir yasa yoluyla olmamıştır. Aynı sınır içindeki bu uluslar, çoğunluğun dilini öğrenmeye doğru gitmiştir.

Hem resmi dil Türkçe oluyor ve buna bağlı olarak, "Türkçeyi herkese öğretmek için bütün devlet olanakları kullanılıyor", hem de başka dillere "saygı" gösteriliyor! Böyle yapılarak çok açık ki, saygısızlık edilmiş oluyor. Saygı gösterilecekse bütün ayrıcalıkların kaldırılması gerekmez mi? Niçin Kürt ulusuna serbestçe ortak dili saptama hakkı tanınmıyor? Hangi dilin ortak dil olarak konuşulacağı, ancak, Kürt halkına kendi dilini konuşma hakkı eşit temelde verildiği zaman, özgürce saptanmış olur.

Ama liberal burjuvazinin, demokratik özgürlüklerle pek bir ilgisi yoktur. SHP şöyle diyor:

"...Geçmişten gelen yerel kültür farklarının çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin kültür yapısını zenginleştirdiğini farketmek, bir bütün içinde çeşitliliğin üniter devlet yapımızı zedelemeyeceğine inanmak..." *(2000'e Doğru,* 3 Temmuz 1988)

SHP, ezen ulusun hakimiyeti altında, yani "zedelenmemesi gereken üniter devlet yapımız" çerçevesinde, Kürt kültüründen ve bunun korunmasından sözediyor. Ezen ulus şövenizmi yine sırıtıyor. Ezen ulusun hakimiyeti altında Kürt kültüründen sözetmek, burjuvazinin son derece işine gelen birşeydir. Böylece, liberal burjuvazi, hem Kürt halkının çıkarını savunuyormuş gibi görünerek, onun kabaran öfkesini boşaltmaya çalışarak, hem de Kürt halkını, "ulusal kültür" hedefine sarılıp sadece bunun kavgasını verme noktasına itmiş, kavgayı burjuva çerçevede eritmiş olacak. Adı üstünde demokrat değil, liberal burjuvazi!

İşçi sınıfının tutumu nettir

Görüldüğü gibi, sağlı sollu burjuvazi, ulusal sorunda demokratikliğin ana ölçütü olan ayrılma hakkına hiç yanaşmadığı gibi, şiddetle karşı çıkıyor. Sorunu hep dil, kültür çerçevesine, yani burjuva ulusal çerçeveye sınırlamaya çalışıyor. Ama burada bile düzgün bir tutum alamıyor.

1913 Rusyası'nda da liberaller, biz ayrıcalığa karşıyız diye bağırırlarken, ayrıcalığın korunması için uğraşıyorlar. Lenin doğru tutumu şöyle koyuyor:

"Ulusal sorunda işçi demokrasisinin programı da şudur: Hangi ulus ve hangi dil olursa olsun her türlü ayrıcalığın kesin olarak ortadan kaldırılması, ulusların siyasal kaderlerini kendilerinin tayin etmesi sorununun, yani bunların tamamen özgür ve demokratik yoldan ayrılmaları ve bağımsız devlet kurma sorununun çözüme bağlanması, uluslardan birine herhangi bir ayrıcalık tanıyacak olan, ulusların hak eşitliğini bozacak olan her türlü davranışı yasaya aykırı ve geçersiz sayan ve devletin her yurttaşına, anayasaya aykırı olan bu cins tasarrufların geçersiz sayılmasını talep etme hakkını tanıyan ve aynı zamanda böyle hareketlere girişecek olanları cezalara uğratan yasanın kabulü." (Lenin, *Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı,* s.19)

Burjuvazi, ulusal sorunu, "bazı haklara" indirgeyerek, ulusların kendi kaderlerini tayin ilkesinin özü olan ayrılma hakkını unutturmaya, üzerine örtü çekmeye çalışıyor. Aynı zamanda da işçilerin bölünmesi için uğraşıyor. Milliyetçiliği kışkırtıyor. Dil, kültür gibi konulara saldırarak ve bu konuları öne çıkararak, sorunu "ulusal özelliklerin" kavgasını verme çerçevesinde, yani burjuva bir çerçevede kısıtlı bırakıp, işçi sınıfından koparmak istiyor.

Buna işçi sınıfının yanıtını Lenin şöyle dile getirmiş:

"Dil sorunları vb. yüzünden ayrı ayrı burjuva partilerin aralarında sürdürdükleri ulusal kavgalara karşı, işçi demokrasisi şu istekleri ileri sürer: Burjuva milliyetçiliğinin öğütledikleri şeyin tam karşıtı olarak, *bütün* milliyetlerden gelme işçilerin, bütün sendika, kooperatif ve tüketim örgütlerinde mutlak birliği ve tam kaynaşması ile, ancak böyle bir birlik ve böyle bir kaynaşma ile demokrasi savunulabilir ve şimdiden uluslararası bir niteliğe bürünen ve her geçen gün bu niteliği artan sermayeye karşı işçilerin çıkarları korunabilir. Her türlü ayrıcalığa ve sömürüye yabancı olan yeni bir yaşam tarzına doğru dönüşmekte olan insanlığın çıkarlarını savunabilir." (Lenin, *agy,* s.19)

Hangi ulustan olursa olsun, bu tutumu almayan ve en başta "ulusal" etiketine sarılan işçi, en iyi niyetlerle bile olsa, burjuvazinin işçileri bölme amacına şu ya da bu ölçüde hizmet eder.

Diğer siyasal konularda olduğu gibi, bu konuda da burjuvazinin hevesi kursağında kalacaktır. Türkiye işçi sınıfı, Lenin'in dediği gibi, dünya işçi hareketinin uluslararası kültürünü kendine slogan seçerek, ayrılma hakkını ikircimsiz savunarak, birliğini gözbebeği gibi koruyarak devrime doğru ilerliyor.

Likidatörler TKP'den ayrıldılar, sosyal demokrat bir parti kurdular

Komünistler TKP'de kaldılar

Bu reformist, likidatörlerin, eklektik, yoz ideolojilerinin, demagojiye dayalı politikalarının, peşinden gidilir mi? Bunların sağ, likidatör kafa ile girdikleri yol, burjuvazinin pazarlıklı tuzağında, reformizmin batağında, sosyal demokrasi durağında onursuzca bitti. Türkiye Komünist Partisi'nin burjuvaziye ve onun reformist yandaşlarına karşı onurlu kavgası ise sürüyor, güçleniyor.

H. Sarıca

Aradan oldukça uzun zaman geçti. Fakat olaylar eskimedi, hâlâ tazeliğini koruyor. Türkiye çapında tutuklamalar, ilden ile sıçrayarak başladı, sürdü. Yüzlerce parti üyesi, sempatizan, polisin işkencesinden geçti. Sakat kalanlar, burjuvazinin cezaevlerinde yıllarca tutsak kalanlar oldu.

Komünist Partisi, kadrolarını, hele ki yönetici kadrolarını kuşkusuz korur. Korumak zorundadır. Kadroları korumak, düzenli geri çekilmektir. Ama düzenli geri çekilmek, hiçbir zaman, en sorumlu insanların, korkularını, kafalarında ve yüreklerinde kölelik zinciri gibi taşıyarak, panik içinde kaçmaları olamaz. Polisin elinden kaçmanın da komünistçe, örgütlü yolu vardır.

Oysa, kimi parti yöneticileri, yöre sekreterleri, yoldaşlarını en zor dönemde başsız, örgütsüz bıraktılar. Bunlar, ortalık yatıştıktan, önlerinde duran engeller (bundan polisi kastetmiyoruz) bir bir temizlendikten sonra, deliklerinden başlarını uzatmak, kahramanlar(!) gibi ortaya çıkmak üzere hazırlanmaya başladılar.

Şimdi geriye baktığımızda, geçmiş olayları çok daha farklı görebiliyor, değerlendirebiliyoruz. Bunların cibilliyeti ta başından belliydi. Anlayamadık veya anlamakta çok geç kaldık. Karşılığını ağır ödedik.

Ayrışmanın başlangıcı

Partizan kliği, işe, partimizin Leninci kadrolarını "sol oportünist" göstererek tasfiye etme girişimine en aktif desteği vererek başladı. Böylece, önceleri Merkez Komitesi düzeyinde şu tartışma, kendiliğinden başlatılmış oldu: Parti içinde sağ-oportünizm mi, sol-oportünizm mi tehlikedir? Bu görüş ayrılığı, Merkez Komitesi plenum ve toplantılarına hiçbir zaman resmen getirilmedi. Korkuldu. Tekli görüşmelerde, dönüp dolaşıp bu konuya gelindi. Sonuçta, 'tehlike sağ-oportünizmdir' diyenlerle, 'sol-oportünizmdir' diyenler ve bu tartışmayı suskun bir şekilde izleyen bukalemunlar, ayrışma sürecine girdiler.

Tehlikenin sağda olduğunu savunanlarla, 'sol'da olduğunu savunanlar arasındaki çizgi giderek kalınlaşmaya başladı.

Güç dengelerinin yerli-yerine oturmasını bekledikten sonra, bukalemunlar da, Partizan kliğinin arabasına bindiler. Onun düdüğünü öttürmeye başladılar. Bunların hiçbir zaman belirgin bir renkleri olmadı. Sağ-sol tartışmasına zaten girmediler. Beklediler. Bunun dışında kalan konularda da, dün ak dediklerine, bugün kara demeye başladılar. Örneğin, bu bukalemunlardan birisi, Merkez Komitesi üyeleri içinde, Gramsci'ye en çok saldıranı, hatta küfür edeni, şimdi Gramsci'yi yeniden keşfetti. Ona methiyeler düzmeye başladı. Belkemiksizliğin sonu yok ki!

1981 tutuklamasıyla birlikte gelişen olaylar sürecinde, parti içi tehlikeyi sağda görenler ağır darbe yediler. Sağ-oportünistlere, likidatörlere böylece yol açılmış oldu.

1981 sonrası gelişen olayların, tamamen bir rastlantı olduğunu düşünmek, olası değil. Hele, olaylar titiz bir şekilde nitelendikten sonra, hâlâ, "rastlantı olabilir" demek, saflıktan öte, körlüktür, dangalaklıktır.

Parti içi darbe yapanlar parti dışına düştüler

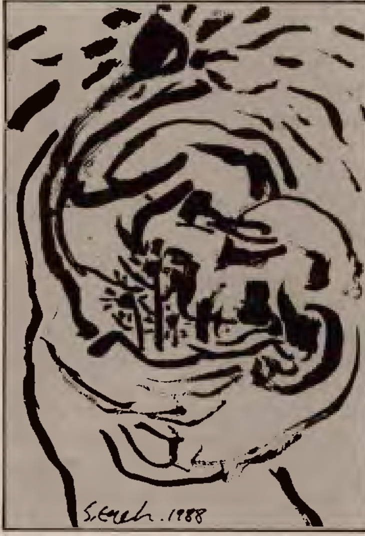
Partizancılar yönetimi ele geçirme planlarını yapmaya, çok öncelerden başladılar. Parti içinde, klik disiplinini hiçbir zaman bırakmadılar. Parti içi darbe hazırlığı sürecinde, onlara engel oluşturabileceğini düşündükleri Merkez Komitesi üyelerini, nasıl tasfiye edebileceklerinin hesabına giriştiler. Tutuklamalar, beklendikleri fırsatı ayaklarına getirdi. Kliklerinin adamı olmayanların polise terkedilmesi için, bu olanaktan çok iyi yararlandılar. Polise düşmeyenleri de, bir yolunu bulup, türlü düzenlerle, karalamalarla, döndürülen dolaplarla, tasfiye etmeye giriştiler.

Partizancılar, partinin yönetimine bu yoldan el koydular. Leninci parti normlarını, merkezi yönetimi, parti disiplinini yok etmeye koşuldular. 'Otonom Parti Gurupları' diye birşey uydurdular. Doğru bir içerikle de kullanılabilir olan "nerede bir yoldaş varsa parti oradadır" sloganını çarpıtarak, likidatör amaçları doğrultusunda kullandılar. Ellerine geçirdikleri herşeyi, herkesi yozlaştırdılar. Sonuçta, geriye Leninizmden, Leninist partiden hiçbir şey kalmadı.

Partizan kliğinin el koyduğu yönetim, zaten artık Leninci TKP'nin yönetimi değildi. Komünizme, komünistliğe yakışmayan Partizan kliği, yönetimi ele geçirme hırsıyla, çok önceleden başladığı, Leninci, devrimci kadroları tasfiye girişimini tamamlayayım derken, sonunda, partinin Leninci ilkelerinin, ideolojik hattının hepten dışına düştü. Kendi oyunuyla yenilen, yalancı pehlivan gibi, kendisini tasfiye etti. TKP, gerçek sahiplerinin, Lenincilerin partisi olarak kaldı. Reformistlerden, legalist likidatörlerden arınan partimiz, yoluna, başı dimdik devam ediyor.

Godo'yu bekleyenlere bir çift söz

Reformist-likidatörler, TİP içindeki fikirdaşları, bazı reformistlerle, TBKP isimli, bir partide, biraraya geldiler. Marksizmden işlerine geldiği, işlerine yarayacak kadar aldılar. "Yeni sosyal demokrasi" diyebileceğimiz, eklektik, yoz bir ideoloji ve buna uygun, demagojiye dayalı bir politik çizgi oluşturdular.

Bunların girdikleri yol, artık bellidir. Kıran kırana sınıf savaşı yok, sınıflar arası uzlaşma, "uygarca" tartışma var. İşçi sınıfının çıkarları yok, "ulusun yüksek çıkarları" var. Sınıf düşmanı yok, "sınıf karşıtı" var. Burjuvaziyi bir sınıf olarak, ekonomik ve politik erkten alaşağı etmek yok, "burjuvazinin geleneksel akımlarıyla" birlikte "sosyalizmi" kurmak var. Devrim yok, reform var. Proletarya diktatörlüğü yok, iktidara gelecek, şu veya bu burjuva partisini desteklemek var. Daha yazalım mı? Bundan daha açık, net, burjuva kuyrukçuluğu olur mu?

TBKP'cilere girdikleri bu "yeni" yolda, diyecek birşeyimiz yok. Onlar "komünist" sözcüğünden de vazgeçsinler, yeter. Asıl sözümüz, başta Partizan kliğinin görüşlerini benimsemeyip, doğru tavır alanlaradır. Ne yazık ki, o yoldaşlarımızdan bazıları, tutarlı tavırlarını sürdüremediler. Koşullara teslim oldular. Bu eski yoldaşlarımızdan, artakalanların da yeri, bizim yanımız olmalıydı. Ama onlar, "orta yolu" seçtiler. Hiçbir zaman gelmeyecek bir treni, Godo'yu bekler gibi, beklemeye başladılar.

Bu yoldaşlarımızın, iyi niyetinden kuşkumuz yok. Fakat, cehenneme giden yolun taşlarının, iyi niyetle döşendiğini de unutmamak gerek.

Partizan kliğinin likidasyonuna karşı konuşmak, ama, salt konuşmak yetmiyor. Akla, kara gibi, kesin tavır almak gerekiyor. Tavırsızlık, sonuçta, artık sosyal demokratlaşmış bu kliğin değirmenine su taşıyor. Böylesine önemli bir konuda, "orta yol" yok. Ya Lenin'den, işçi sınıfından yana, burjuvaziye, reformizme, likidasyona karşı olacaksın, ya da Lenin'den, işçi sınıfından uzaklaşıp, burjuvaziye, reformistlere, likidatörlere koltuk değneği işi göreceksin.

Bir-iki olay, bir-iki soru

Önemli gördüğüm bir-iki olaya, sırası gelmişken, değinmeden geçemeyeceğim.

23 Mayıs 1981 Cumartesi akşamı, saat 21.00'de, Bursa'dan gelecek kuryeyle buluşmak için gittiğim, Şişli'de, Site Sineması pasajında yakalandım.

Buluşmaya gitmeden bir gün önce, kaldığım evde, Partizan kliğinin önde gelen bir üyesiyle görüşmemiz oldu. Bu kişi, Kutlu'yla yani Nabi Yağcı'yla aramızda iletişimi sağlıyor, ayrıca, bizim yöredeki gelişmelerin haberlerini getiriyordu. Sık sık görüşüyorduk. Son görüşmemizde, sorumlu olduğum illerin birinden gelen, çok güvendiği bir sendikacıyla az önce görüştüğünü, herşeyin normal olduğunu söyledi. Biraz konuştuk. Buluşmaya gitmemde bir sakınca olmadığına karar verdik. Ve gittim.

Çok sonra öğrendim ki, o sendikacının geldiği ilde ve yöremizin diğer tüm illerinde, tutuklama operasyonu benim yakalanmamdan 4-5 gün önce tamamlanmış. Şimdi bulalım, bakalım, kim kime yalan söyledi? Partizan kliğinin önde gelen bir üyesi bana mı, yoksa, tanıdığı ve çok güvendiği o sendikacı ona mı? Yalancı kim?

Epey uzun bir süre saklandığım, Partizan kliğinin önde gelen bir üyesinden başkasının gelemediği, aynı zamanda da, çok az kişi tarafından bilindiği sandığım evde, daha sonra yakalanan, ama hiç açıklanmayan kişi kim? İlginç olan, bu kişi, her kimse, hem polis tarafından, hem de, likidatörler tarafından korunuyor. Kimdir bu kadar korunan önemli kişi?

Partizan kliği, yukarıda kısaca değindiğim, uğursuz işleri tezgahlarken, minareye kılıf bulmakta zorlanmadı. Partimizin tarihinde, zaman-zaman ve özellikle de, geniş kapsamlı tutuklamalardan sonra ortaya çıkan, kesinlikle ortadan kaldırılması zorunlu olan, hastalığa başvurdu. Yavuz hırsızlar, ev sahibini bastırmak için, parti içinde, ajan provakatör, polis ajanı aramaya başladılar. Birkaç tane buldular da(!). Önce, Sapancı. Olmadı, Erdal. Minare büyük, kılıf küçük, yetmedi, bir de Sarıca.

Polisteki ifadeleriyle, birkaç yörede birden operasyon yapılmasına neden olan, kendilerine yakın kişi değil de, neden Sarıca? Çünkü, Sarıca hiç onlardan olmadı. Hep, onların etki alanının dışında kaldı. Sağ oportünizmle, reformizmle, gücü yettiğince mücadele etti. Cezaevinden çıktıktan sonra da uzlaşmayacağını, Partizan kliğinin likidatör liderleri görüyor, biliyorlardı.

Likidatör Partizan kliğinin Karagöz sahnesi gibi, ortadan perdeyle bölünmüş bir yerde yaptığı, bir takım adamların perde arkalarından konuşturulduğu, sonradan '5.Kongre' ismini taktıkları toplantıda şu "karar" alındı: "H.Erdal'ın karar dışı olarak teknik çalışmalara bulaştırdığı Sarıca, polis ajanı çıktı."

Burada atıf yapılan "teknik çalışma"ların başında, benim sekreteri olduğum yörede bir yerde kurulan büyük matbaa gelir. Bu matbaa kuruldu. Bir süre de çalıştı. Yer bulma, ilişkileri kurma, yeri gerektiği gibi hazırlama, makinaları yerine taşıma ve kurma işlerinin örgütlenmesine zorunlu olarak katıldım, yardımcı oldum. Burası, bu matbaa, hiçbir yerde ortaya çıkmadı. Ele verilmedi.

Matbaanın kuruluşuna evini veren yoldaşımızı, Partizan kliğinin şimdiki has adamlarından biri, olmadık bir yerde, ele verdi, yakalattı. Yoldaşımız, içerde sağlam durdu ve içerden çıkınca, evi de matbaayı da dağıttı. Artık ne o ev var, ne de o matbaa. Bu olayı bilen birkaç kişi de, artık, Türkiye'de bile değil.

Bir yöre sekreteri düşünün, yöresindeki tüm bu işleri, görevi gereği örgütlüyor, yönetiyor. Yıllar sonra, "bu işleri karar dışı yaptı, polistir" deniyor. Bu, tam likidatör mantığıdır işte. Hem de, beceriksiz likidatörlerin mantığı.

Partizan kliğinin beceriksiz liderleri, doğru dürüst, elle tutulur, ciddi bir teknik örgütlenmeyi, kendi alanlarında yıllarca beceremediler.

Likidatörlerin, böyle sorumluluk ve çaba gerektiren işleri becermelerini zaten hiçbir zaman beklemedik. Kafasında hep legalizm yatan biri, illegalitenin, en gerekli ve en zor görevlerini yapmaya elbette yanaşmazdı.

Oraya-buraya gidecek kuryeler, basım işleri vb. de, bizim yöremizin üstüne kaldı. Bu işleri severek, gururla yaptık. Bize verilen görevi yerine getirmiş olmanın şerefini, hep taşıdık.

Partizan kliğinin yolu sosyal demokrasi durağında bitti

"Perdeli 5.Kongre" lerinde, likidatörler, "...kooptasyon yoluyla MK'ya sızan ....." diye bir tanımlama da kullanıyorlar. Kim, kimi kandırıyor? Kendileri nasıl geldiler MK'ya? Seçimle mi? O zaman MK üyelerinden seçimle gelen mi vardı? Bunları ben biliyorum. Demek, beni kandırmak gibi bir amaçları yok. O zaman, kendi yandaşlarını, bu düzenbazlara inanan insanları kandırmaya uğraşıyorlar. Ne yazık ki, çok az da olsa, bunlara kanan oluyor. Ancak yalancının mumu yatsıya kadar yanıyor.

Nitekim aradan zaman geçti. Göle çalınan "polislik" mayası tutmadı. Döndüler, "Sarıca'ya ajan dedik ama, *İşçinin Sesi*'nin ajanı demek istedik" dediler. Daha sonra, Türkiye'ye gelen bir adamları, kendisini fazla sıkıştıran bir eski yoldaşıma, "biz o kararı çoktan geri aldık, artık öyle birşey yok" demek zorunda kaldı.

İnsan, bu kadar ilkesizliğe, belkemiksizliğe söyleyecek söz bile bulamıyor. Bu likidatörler, "perdeli 5. Kongre"lerinin kararlarını bile tanımıyorlar. Her zaman, herşeyi, bir kenara rahatlıkla atıverdikleri gibi, onları da, işlerine gelmedi mi, bir kenara atıveriyorlar.

Bu reformist, likidatörlerin, eklektik, yoz ideolojilerinin, demagojiye dayalı politikalarının, peşinden gidilir mi? Bunların sağ, likidatör kafa ile girdikleri yol, burjuvazinin pazarlıklı tuzağında, reformizmin batağında, sosyal demokrasi durağında onursuzca bitti. Türkiye Komünist Partisi'nin burjuvaziye ve onun reformist yandaşlarına karşı onurlu kavgası ise sürüyor, güçleniyor.

TBKP'nin konuştuğu dil, başka bir sınıfın dilidir

İŞÇİLER TKP'YE!

İnsanlığın birikmiş kültür hazinesini asla küçümsemiyoruz ama, "Balzac okumamışsam, devrim yapmak benim neyime" demek, düpedüz küçük burjuva entellektüel bir konumdan, işçi emekçi yığınları da, ne yazık ki(!) "ayak takımı"nın işi olacak devrimi de küçümsemektir.

Emine Engin

Karşı sayfada, Sarıca yoldaşımızın yazısı var. Bir de, dört aydır yayınlanmakta olan, *Yeni Açılım* diye bir dergi var. Resmi sosyal demokratların bu dergisinde çıkan bütün yazılar hakkında çok şey söylenebilir, söylenmelidir de. Burada biz, yalnızca bir-iki noktaya değineceğiz.

Yeni Açılım'da Cavlı Çulfaz'ın yazıları çıkıyor. Yazı demek doğru mu bilemiyoruz. Belki de din ve ahlak sohbetleri demek daha doğru olacaktır. Nitekim kişi olarak kendisi, gerçekten de son derece iyi ahlaklı biri olarak tanınır.

Cavlı Çulfaz, aynı zamanda, son derece okumuş bir insandır ve Nabi Yağcı'ların bugün geldiği konumu, o gerçekte 20 yıldır, derinlemesine ve inanarak savunuyordu. Şimdi fırsatını buldu, aynı zamanda yazıyor ve yazdıkça da, Marksizm diye, onun kalıplarını kullanarak, başka bir felsefe aşılıyor.

Örneğin, *Yeni Açılım*'ın ağustos sayısındaki ahlak sohbetinde, Cavlı Çulfaz, "soruların yalın, kısa, kesin yanıtları yoktur" diyor. Belli bir çerçevede bu söz doğru bir anlam da taşıyabilir, ama onun çerçevesinde, onun bilinemezciliğini ele veren bir paroladır. Neyse, bu konuya da girecek değiliz.

Asıl değinmek istediğimiz, Cavlı Çulfaz'ın, aynı derginin temmuz sayısında çıkan ahlak sohbetidir.

Burada "erdemli insan"ın özelliklerine ilişkin birçok vaaz verilmiş. Bir yerde de "insanın en önemli özelliği, en değer verdiği şeyi namusu, dürüstlüğü, onuru değil mi" diye sorulmuş. Biz de aynı soruyu, Cavlı Çulfaz'a yöneltmek istiyoruz.

Partide kavga patlak verdiğinde, kendisi *İşçinin Sesi*'ne karşı yapılan akıl almaz haksızlıklara ağzını açmadı. Bunun nedenini sormuyoruz. Nedeni, diyelim ideolojik görüşleriyle bağlı olabilir.

Ama karşı sayfada yazısı olan Sarıca yoldaşımız, resmilerin yaptığı uydurma parti kongresinde, hiçbir gerekçe gösterilmeden "polis ajanı" ilan edildi. Açıklama istedik, verilmedi. Karar açıkça geri de çekilmedi. Şimdi öğreniyoruz, yok geri çektik, yok zaten *İşçinin Sesi*'nin ajanı demek istemiştik, vb. diyorlarmış. Bu ne sahtekarlıktır, ne terbiyesizliktir, ahlaksızlıktır?

Resmilerin sahtekarlığına o kadar alıştık ki, bu soruları da önemsemiyoruz. Asıl önemlisi, böyle büyük bir haksızlık karşısında, Cavlı Çulfaz'ın en değer verdiği şeyi namusu, dürüstlüğü, onuru vb. nerededir? Ben demiştim diyemez. Demiş olsa bile, açıkça yapılmış bir karalama, ancak açıkça temizlenebilir. Açıkça deseydi. Ya da dedi ama ikna edici bir yanıt aldı. O zaman da yapması gereken, bu yanıtın yayınlanması için diretmekti. Yani ne yandan baksak, ortada pek bir dürüstlük görülemiyor.

Söz konusu din ve ahlak sohbetinin sonunda, Cavlı Çulfaz söyle demiş:

"Tanrı korusun, niyetim kimseye akıl hocalığı yapmak, ahlak dersi vermek değil. Akıp giden yılların ardından melul-mahzun bakıp bakıp, bu yukarıda saydığım şeylerin çoğunu yapamadığıma hayıflanıyorum da, soruyorum kendi kendime:

"Ben acaba kendimi yenileyebilecek miyim?"

Yine bir açık kapı geldi. Ama hiç olmazsa şu kadarını belirleyebiliriz ki, Cavlı Çulfaz kendini yenileyebilirse, örneğin Sarıca yoldaşa yapılan haksızlık konusunda dürüst bir tutum alabilir. Böyle bir tutum almazsa, anlayacağız ki kendini yenileyemiyor.

Bunları yazıyoruz ama gerçekte şaka yapıyoruz. Başta da belirttik. Cavlı Çulfaz kişi olarak dürüst bir insandır. Çoğumuzun annesi, babası da, bu ahlak sohbeti anlamıyla, dürüst insanlardır. Ama komünist değillerdir. Oysa asıl sorun buradadır. Alınan tutumları asıl belirleyen, insanların ahlaki konumları değil, felsefi, siyasal, sınıfsal konumlarıdır. Hatta bu konumlar insanların ahlaki tutumlarını etkiler.

Partide birlikte olduğumuz bazı yoldaşlar, resmileştikten sonra, ne ayak oyunlarına, ihbarcılığa vb. başvurdular. Biz onlara karşı bu yollara başvurmadık. Bunun altında yatan kişisel üstünlükler ya da alçaklıklar değil, savunulan ideolojinin gereklerini yerine getirmekti. Bir ideoloji, savunucusundan sürekli yalan, dolan beklerse, kuşkusuz kişisel özellikler de iyiye doğru gelişemiyor.

Nasıl bir tutum alınacağında asıl belirleyici olan felsefesiyle, siyasetiyle sınıfsal konumdur dedik. Nitekim, Cavlı Çulfaz'ın verdiği onca ahlak vaazı arasından da bu gerçek süzülüyor:

"Eski Yunan kültürünü bilmiyorsam, günümüz demokrasisine köprüyü nasıl kuracağım? Dante'yi, Shakespeare'i, Goethe'yi, Tolstoy'u, Dostoyevski, Çehov, Dickens, Balzac'ı okumamışsam, felsefe, mantık, tarih ve sosyoloji ile ilgilenmiyorsam, ülkemin tarihine de, zaten biraz nihilistlikten, pek de merak duymuyorsam, 'devrim yapmak' benim neyime?"

Burada sıralanan kültür örneklerini asla küçümsemiyoruz. Tam tersine, mücadelemizin bir nedeni de, bu kültür hazinesinden işçi, emekçi sınıfların da yararlanabilmesidir. Bunları işçiler, sıradan emekçiler de küçümsemezler. Ama, Balzac okumamışsam, devrim yapmak benim neyime demekle, küçük burjuva entellektüeli Cavlı Çulfaz, işçi emekçi yığınları da, ne yazık ki(!) "ayak takımı"nın işi olacak devrimi de küçümsemiş oluyor. İşte sorunun özü burada yatıyor.

Cavlı Çulfaz, dünyaya öyle bir konumdan bakıyor ki, ne *İşçinin Sesi* denen o "serüvenciler"e, ne de kendi yazısında belirttiği gibi hiçbir zaman Yağcı'larla birlik olmamış Sarıca yoldaşımıza yapılan haksızlıkları "haksız" bulabilir. Cavlı Çulfaz'ın yaptığı sınıflarüstü ahlak kumkumalığı da, savunduğu araya sıkışmış bilinemezciliği de, bu sınıfsal konumun bir ürünüdür.

Cavlı Çulfaz'a yanıt verdiğimizi düşünerek, yazımızın sonunda biz de bir soru soralım: Bu durumu açıkça koymak, şöyle gerçek bir glasnost yapmak varken, çeşitli kılıflar ardına gizlenmek, namusla ters düşmüyor mu?

Yanıt: Herşeye rağmen düşüyor, ama bu bizi fazlaca ilgilendirmiyor. Ayrışma namuslular ve namussuzlar diye değil, işçiler ve küçük burjuvalar diye oluyor.

Gorbaçof çizgisiyle birlikte, emperyalizmin eli, Sovyetler'in ta göbeğine uzandı

S vy tler'e uzanan ller kırılacaktır

Gorbaçof, Lenin'in adını bile bile sömüren, devrimci olmayan ama öyle görünen, dünya işçi sınıfının kalesi Sovyetler'i emperyalizme teslim etme misyonunu üstlenen hain bir çizginin sözcüsüdür.

Cemile Çakmak

Geçen sayımızda, 19.Konferans'ın siyasal sistemde reform kararlarına bir göz atmış, bunların, burjuva parlamentarizmine geri dönüş kuşkusu uyandırdığını belirtmiştik. "Bütün iktidar Sovyetlere" belgisini kullanıp, sonra da Sovyetleri Kurucu Meclis'e benzetmeye, yani gerçekte sovyetlerin sınıf niteliğini burjuva parlamenterizmi yönünde değiştirmeye çalışarak Gorbaçof'un iğrenç bir demagoji yaptığını söylemiştik.

Bu yazıda, Gorbaçof'un dış siyasete ilişkin söylediklerinin önemine ve içeriğine bakacağız.

Dünya burjuvazisinden destek alıyor

Lenin'in ölümünden sonraki yıllarda Sovyetler'de birçok yanlış yapılmıştır. Yürükoğlu yoldaşımızın, geçen 10 Eylül konuşmasında belirttiği gibi, bu yanlışların sonucunda, "egemen sınıfın sadık hizmetçisi olması gereken bürokrasi, tersine, giderek güçlenmiş, devlet, artı ekonomik yönetim, artı parti bürokrasisinin tek bir mekanizmada bütünleşmesiyle, kendi özel çıkarları peşinde koşan, son derece güçlü bir katman olmuştur".

Ancak, yine Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi, bu olgu, aynı zamanda, üretim güçlerinin gelişmesi önünde engel oluşturmaya başlamış, ekonomiyi duraklamaya, hatta gerilemeye sokmuştur. Bürokrasi sıkışmış, teknokratlarla eski bürokratlar arasında kavga patlak vermiştir.

Bu kavga, bürokrasinin kendi içinde yürümüş, işçi sınıfını da yalnızca destek olarak kullanmaya çalışmıştır. Ancak işçi sınıfından yeterli desteği bulamamıştır. 19.Konferans raporunda Gorbaçof, perestroykayı köylüler derin bir ilgiyle, aydınlar hevesle karşıladılar derken, işçi sınıfının perestroykaya emeğiyle destek olduğunu söylüyor. Yani işçi sınıfının pek bir ilgi ve heves göstermediğinden neredeyse şikayet ediyor.

Bununla da bağlı olarak, Gorbaçof, son yıl içinde uyguladığı ekonomik reformlarla, bir burjuva sınıfı yaratma yolunu tutmuştur. "Mülk sahibi olma yaklaşımını" yerleştirmek istediklerini açıkça söylüyor. Önerdiği siyasal reform da, yaratılmak istenen bu "mülk sahibi" sınıfa yer açma çabasını yansıtıyor.

Dünyayı sarsan koca bir devrimin kazanımları, yapılan yanlışlarla yıllar içinde her ne kadar oyulmuşsa da, bir gecede tam ters yönde nitelik değişimine uğratılamaz. Dolayısıyla Gorbaçof, içeride burjuva bir sınıfsal destekten henüz yoksundur. Bu durumda, uluslararası düzeyde burjuva destekten yararlanıyor. İşte, dış siyasete ilişkin söylenenlerin taşıdığı can alıcı önem de burada yatıyor.

19.Konferans'ta Gorbaçof dış siyasete ilişkin olarak çok yeni şeyler söylemedi. Daha önce yazdığı *Perestroyka* kitabındaki görüşleri, çeşitli demagojilerle partiye onaylattı. Bu görüşler, 27.Kongre'de getirilen iyice sağ çerçeveyi bile bir ölçüde solda bıraktı. Olan budur.

Konferans raporunda Gorbaçof, "yeni siyasal düşünce"nin üç ana sacayağını sayıyor. Bunlara sırasıyla bakalım.

Tarihin tekerleği geri çevriliyor

Raporda Gorbaçof şöyle diyor:

"...Daha net anladık ki, uluslararası ilişkiler, sınıf karakterini kaybetmeden, giderek tam anlamıyla ulusların arasındaki ilişkiler durumuna geliyor. Halkların, ulusların ve ortaya çıkan yeni ulusal varlıkların dünya sorunlarındaki artan rolünü kaydettik. Ve bu, uluslararası sorunlarda çıkarların çeşitliliği görmemezlikten gelinemez demektir. Bu çıkarları dikkate almak, yeni siyasal düşüncenin önemli bir öğesidir." (*19.Konferans-Belgeler ve Materyaller*, Novosti Press, İngilizce basım, s.32)

Buna göre, dünyada ulusların rolü artıyor, her ulusla bir çıkar daha beliriyor ve bu çeşitlilik arasında, uluslararası ilişkilerin sınıfsal karakteri, kaybolmuyor ama giderek geri kayıyor.

Dünyada ulusların rolünün sınıfsal karakteri gölgeleyecek kadar öne çıkması, ulusal önder olarak burjuva sınıf karakterinin öne çıkmasıyla eş anlamlıdır. Bu görüşün nesi yenidir? Kautsky de Alman parlamentosunda savaş harcamalarından yana oy kullanırken, aynı görüşten hareket etmiş, kendi burjuvazisinin "ulusal çıkar"ını desteklemişti. Buna kılıf olarak da, Marks'ın 1871 öncesi çağda ulusal savaşlara ilişkin tutumunu örnek vermişti. "Biz Lenin'e dönüyoruz" diye diye, bugün Gorbaçof'un yaptığı da aynı sahtekarlıktır.

Gorbaçof, Lenin'e dönse bilirdi ki, Lenin o tarihlerde Kautsky ve Potresov gibilerini sergilerken, çağların nasıl ayrıldığını ve çağımızın özelliklerini çok güzel açıklamıştı:

"Belli bir çağdaki çeşitli tarihsel hareketlerin ne kadar hızlı ve ne kadar başarılı gelişeceğini bilemeyiz ama, şu ya da bu çağın göbeğinde *hangi sınıfın* durduğunu ve böylece onun ana içeriğini, gelişmesinin ana yönünü, o çağdaki tarihsel durumun ana karakteristiklerini belirlediğini bilebiliriz. Ancak o temelde,... taktiklerimizi doğru geliştirebiliriz. Ancak belli bir çağın ana özelliklerini bilmek, şu ya da bu ülkenin özgül yanlarını anlamaya bir temel oluşturabilir.

"...

"Tarihsel çağlara her zamanki... ayrım şöyledir: 1) 1789-1871, 2) 1871-1914, 3) 1914-?... Birinci çağ, burjuvazinin yükselişi,... genellikle burjuva demokratik hareketler, özellikle burjuva ulusal hareketler... çağıdır. İkinci çağ, burjuvazinin tam egemenlik ve gerileme, ilerici karakter taşımaktan gerici hatta aşırı-gerici finans kapitale dönüşme çağıdır. Bu, yeni bir sınıfın... hazırlandığı, güç topladığı bir çağdır. Henüz yeni başlamış olan üçüncü çağ ise, burjuvaziyi, birinci çağda feodal lordların kendilerini içinde buldukları aynı 'duruma' sokar." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.21, s.145-146)

Lenin, bu yazıyı legal basımı düşünerek hazırladığı için bazı şeyleri üstü kapalı anlatmaya çalışmış. Yine de yazıdan yeterince anlaşılıyor ki, çağ ayrımında *(Devamı 6. sayfada)*

(Baştarafı 5. sayfada)
ana ölçüt, hangi sınıfın o çağın göbeğinde durduğudur. Çağımızda, işçi sınıfı tüm gelişmenin göbeğinde duruyor, çağın ana içeriğini, gelişmesinin ana yönünü belirliyor. Emperyalizme karşı ulusal kurtuluş hareketlerinin kaderi de bu eksen çevresinde belirleniyor.

Çağ ilerledikçe "sınıfsal karakter" daha çok öne çıkıyor. Uluslararasılaşma süreci derinleştikçe, dünya işçi sınıfının bütünleşmesi de artıyor. Artık, işçi sınıfı sözcüğün tam anlamıyla dünya işçi sınıfı oluyor, uluslararası alanda evrensel bir varlık gösteriyor. Bunu geriletmek, dünya işçi hareketinin en önemli kalelerinden biri olan Sovyetler Birliği'ni düşmana teslim etmek için, Gorbaçof tarihin tekerleğini geri döndürmeye, işçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki net ayrımı, ortaya çıktığını söylediği binbir ulusal çıkarın çeşitliliği arasına gömmeye çalışıyor.

Gorbaçof'un kendi değerleri burjuvaziyle ortaktır

Gorbaçof, sınıfsal karakteri gömmek için ulusal çıkarların çeşitliliği tezini öne sürerken, dünya burjuvazisiyle uzlaşmak için de, bunca çeşitlilik arasından ortak insani değerler bulup çıkarıveriyor:

"Günümüz açısından — artan nükleer tehlikesiyle, bastıran öteki global sorunlarıyla ve tüm süreçlerin ilerleyen uluslararasılaşmasıyla, tüm çelişkilerine rağmen giderek daha bütünsel ve karşılıklı bağımlı duruma gelen bir dünyada — işçi sınıfının çıkarlarıyla bir bütün olarak insanlığın çıkarları arasındaki ilişkiyi, ta baştan Marksizmde olan bir fikri, daha derinden anlamaya çalıştık. Bu, bizi, yeni siyasal düşüncenin çekirdeği olan sonuca, ortak insani değerlerin çağımızda öncelik taşıdığı sonucuna ulaştırdı.

"Yeni siyasal düşünce, yüzyıllar içinde uluslar tarafından geliştirilmiş... moral değerlerin çağdaş uluslararası ilişkiler açısından ne kadar can alıcı önem taşıdığını daha tam anlamamızı sağladı." *(agy,* s.32)

Bu sözlerin gerçekle, doğruyla, bilimsellikle, dolayısıyla Marksizmle de en küçük bir bağı yoktur. Gorbaçof, tam bir liberal gibi konuşmaktadır. Sınıflarüstü değerlerden sözederek, insanlığın hiçbir sorununa çözüm getirmeyip, tam tersine, karşı karşıya olduğu sorunların tek çözüm yolu olan devrimi engellemeye çalışmaktadır. İnsanlığın çıkarlarıyla işçi sınıfının çıkarları arasında, Marksizmde olduğunu söylediği ilişkiyi bile bile çarpıtmaktadır.

Marksizm, toplumsal gelişmenin çıkarlarının işçi sınıfının çıkarlarından önde geldiğini dile getirirken, bambaşka bir mantıkla hareket ediyor. İşçi sınıfını dar çıkarcılığa karşı uyarıyor, onu, yalnızca kendini değil tüm ezilenleri, sömürülenleri kurtarma, toplumsal kurtuluşa önder olma yönünde eğitiyor. Gorbaçof ise bunu, nükleer savaş tehdidiyle, toplumsal gelişmeyi burjuvazinin kuyruğuna takarak yavaşlatmak, hem işçi sınıfını, hem toplumsal gelişmeyi zarara uğratmak için kullanıyor:

"...Yakın zamanlara kadar sınıf mücadelesi sosyal gelişmenin ekseni oldu ve hâlâ da sınıf ayrılıkları bulunan ülkelerde olmaya devam ediyor. Buna uygun olarak Marksist felsefe, sosyal yaşamın ana sorunları bakımından, sınıf esasına dayanan bir yaklaşımın egemenliği altındaydı...

"Fakat şimdi, topyekun imha silahlarının, yeni dünyayı yok edecek silahların ortaya çıkmasıyla, uluslararası arenada sınıf çatışması için bir objektif sınır da oluştu: Dünyanın yok olma tehlikesi. Tarihte ilk defa, insanlığı felaketten kurtarmak için, hayalci değil, fakat gerçek bir ortak ilgi doğdu." (Gorbaçof, *Perestroika,* Güneş yayınları, s.141-142)

Gorbaçof, Marksist felsefeyi hiç bu pisliğe bulaştırmaya kalkmasın. Bu sonuç tamamen kendi eseridir. Sınıf mücadelesini, nükleer savaş tehdidiyle burjuvazinin kabul sınırlarına itmeye çalışıyor. Bu arada açıklanması güç aptallıklar da yapıyor.

Örneğin, nükleer savaş tehlikesini yaratan burjuvazi, ama her ne hikmetse, insanlığı bu tehlikeden kurtarmaya, işçi sınıfıyla "ortak gerçek bir ilgi" gösteren yine burjuvazi. Burjuvazi buna bu kadar ilgi duyuyorsa, neden nükleer silahlardan vazgeçmiyor?

Öteki "global" sorunlara ilişkin olarak da durum aynıdır. İster çevre kirlenmesini, ister doğal afetleri, ister kanser vb. hastalıkları, ya da esrar kullanımını alalım. Bunların herbirinde kapitalizmin kâr yasasının izleri elle tutulur, gözle görülür ölçülerdedir. Bunlar "global" değil, sınıfsal sorunlardır.

İnsanlığın sağlığını, mutluluğunu, bununla bağlı olarak doğanın dengesini düşünen herkesin, bu tür sorunlardan hareketle gözünü devrime, komünizme çevirmesi gerekir. Nitekim, günümüzde yeşillerin, insan sağlığına bütünsel yaklaşımı savunan akımların güçlenmesi bu sürecin işlediğinin bir göstergesidir.

Yeşilde ısrarlı, tutarlı ve bilimsel olan her akımın varacağı nokta kızıldır. İnsan sağlığına bütünsel yaklaşımı bilimsel olarak geliştirmenin varacağı nokta bu düzeni bütünsel olarak değiştirmektir. Zaten, bu akımlardan *bazıları* bilmeden diyalektik materyalizmi uyguluyorlar. Biz Marksistiz demiyorlar ama onlar Gorbaçof'un yanında gerçek Marksist kalıyorlar.

Dünya burjuvazisi bu gidişatı çok iyi görüyor. Bu tür akımların komünizm kanalına akmasını önlemek, onları kendi kanalına akıtmak içindir ki burjuvazi bunlarla "ortaklığını" gösteren jestlerini artırdı. Ortalığa bu tür akımlara benzer burjuva yamacı akımlar çıkarıyor. Bazı yasal değişikliklerle yeşilci ve sağlıkçı görünmeye çalışıyor. Tam bu sırada bir de Gorbaçof'un global sorunlar mavalı türedi. Şimdi burjuvazi, dört elle ona da sarılıyor. Gorbaçof, dünya burjuvazisinin elinde havuç işlevi görüyor.

Gorbaçof banal bir liberaldir

Gorbaçof, Konferans naporunda bir de şöyle diyor:

"Yeni düşüncede anahtar bir etken de, seçme özgürlüğü kavramıdır." *(agy,* s.34)

Bunu dedikten sonra Gorbaçof, ulusal bilincin arttığını, artık bir sosyal sistemi dayatmanın olanaklı olmadığını anlatıyor.

Seçme özgürlüğü kavramının nesi yenidir diye düşünmek gerekiyor. Komünistler açısından, zaten hiçbir zaman sosyalizmi ya da devrimi dayatmak diye bir kavram yoktu. Devrimci mücadelenin kabardığı ülkelerde, emperyalizm, kapitalizmin ömrünü uzatmak için her türlü dayatmaya başvururdu. Emperyalizm aynı emperyalizm, yine başvurur. Öyleyse bu Gorbaçof ne geveliyor?

Gorbaçof'un gevelediği, devrim özgürlüğü yerine, seçim özgürlüğü, yani parlamenter yoldan başa gelmedir. Bu nedenledir ki, 27.Kongre'de de "dünyadaki sıcak noktaları elbirliğiyle söndürmek"ten söz etmişti. Gorbaçof, artık devrimi gündemden kaldırıyor ve emperyalizme bu doğrultuda bir mesaj daha ulaştırıyor.

Gorbaçof, *Perestroika* kitabında benzer konulara değinirken ilginç bazı sözler daha ediyor.

Bunlardan biri şu: "Savaşın, sosyal devrimler için hiçbir şekilde vazgeçilmez bir koşul olmadığı"nı SBKP'nin 20.Kongresi ilan etmiş. *(agy,* s.140) Bunu söyleyebilmek için, Marksizm Leninizm konusunda karacahil olmak gereklidir. Her savaş, büyük olasılıkla bir ya da birkaç devrime yol açar. Ama her devrim, ille de bir savaştan doğacak diye bir kural yoktur, hiçbir zaman da olmamıştır. Bu Marksizm Leninizmin ABC'lerindendir. Ve Gorbaçof, bunu bilmiyor. Bilmemek de ayıp değil, ama o, biliyor görünüp de bilmiyor. Önemli olan bu yanı.

Bir başka örnek, Batı'dan söz ederken şunu söylemesidir:

"Ekonomi, bilgi ve çevre ile ilgili alanların geniş bir *enternasyonalizme* dayanmasını istiyoruz." *(agy,* s.135)

Enternasyonalizm, yalnızca proletaryanın değişik uluslardan müfrezelerinin, proletaryanın sınıf çıkarları temelindeki ilişkilerine verilen addır. Burjuvazinin kendi arasındaki uluslararası ilişkilerine kozmopolitlik denir. Genel olarak uluslararası ilişkiler için de uluslararası ilişkiler denir. Gorbaçof, bunları bilmiyorsa bir türlü, bilip de böyle diyorsa bir başka türlü. Bilmiyorsa, yine karacahillik söz konusudur. Biliyor da söylüyorsa, o zaman da, enternasyonalizmi "ulusların kardeşliği"ne indirgeyen, bu yüzden de Lenin'den epey azar işiten Kautsky ile aynı çizgiye düşmektedir.

Yine aynı kitapta, Gorbaçof bir de şöyle diyor:

"Artık emperyalist bir açıdan dış politika görüşlerini terketmenin zamanı olgunlaşmıştır. Ne Sovyetler Birliği, ne Birleşik Devletler, iradelerini başkalarına zorla kabul ettirebilirler." *(agy,* s.134)

Bir kez, emperyalizmi bir dış politika görüşü olarak algılamak, ne raslantıdır ki, yine Kautsky'nin "huyu"dur. Oysa emperyalizm, etiyle kemiğiyle bir sistemdir. Gorbaçof, bir başka konuşmasında da, "dünyanın bir tür modern, 'barışçıl' yeniden paylaşımı başladı" diyor. *(Yolumuz Ekim'in Yolu, Öncülerin Yoludur,* Dönem Yayıncılık, s.49) Bunu da ekleyince iyice anlaşılıyor ki, Gorbaçof, Kautsky'nin ultra emperyalizm teorisini önümüze sürmektedir.

İkincisi, emperyalist açıdan dış politika görüşü Sovyetler'de yoktu ki, Sovyetler onu nasıl terkedecek? Bu gerçekten ilginçtir. Gorbaçof'un Sovyetler'in geçmişini nasıl algıladığını yansıtıyor. Demek ki Sovyetler'in geçmişteki dış politikasını emperyalist buluyor ki şimdi onu terketsin diyor.

Sovyetler'in geçmişte, özellikle de yakın geçmişte, süper güç yaklaşımını çağrıştıran dış politikaları olmuş olabilir. Ama, geçmişte Sovyetler'in, Maocuların dediği gibi, sosyal emperyalist olmadığı açıktır. Gorbaçof'un bu sözleri, geçmişte olduğunu değil, şimdi olabileceğini yansıtıyor. Gorbaçof'un bakış açısı budur.

Bütün bu örnekleri neden sıraladık? Gorbaçof'un parlamenter, liberal bir bakış açısına sahip olduğunu göstermek istedik. Seçme özgürlüğünden elbette dem vuracaktır.

Şunu da belirtelim ki, Gorbaçof'u yer yer Kautsky'ye benzettik ama, gerçekte fazla da benzetmiyoruz. Kautsky büyük adamdı. Büyük adamların büyük yanlışlarını, bunlardan öğrenmeden tekrar edenler küçük adamlardır. Kaldı ki Gorbaçof'da yalnızca Kautsky'nin değil, Troçki'nin, Stalin'in de yanlışlarına raslanıyor. Gorbaçof, adeta bir yanlış bankasıdır. Kimde sol kılıflı ne yanlış varsa yapışmıştır.

Bununla birşey daha demiş oluyoruz. Gorbaçof, söylediklerine inanmayan, Lenin'in adını bile bile sömüren, devrimci olmayan ama öyle görünen, dünya işçi sınıfının kalesi Sovyetler'i emperyalizme teslim etme misyonunu taşıyan hain bir çizginin sözcüsüdür.

TBKP'liler ve Türkiye'de ortaya dökülmüş olan Gorbaçof'cu bazı kesimler, bu tartışmamızı hiç "uygar" bulmayacaklar. Bulmasınlar. Uygarlığı korumanın ve geliştirmenin yolu, burjuva saygıdeğerliğine özentilikten değil, bu yolu tıkamaya çalışan hainleri işçi sınıfı önünde sergilemekten geçiyor.

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:360, 21 Ağustos 1988

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ IX

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda dokuzuncusunu yayınlıyoruz.

358. sayımızda, kavganın altında yatan ana görüş ayrılıklarını ele almaya başlamıştık. Bu sayımızda, ayrılıkların patlak verdiği ana konu olan devrimci durum konusunda, Yürükoğlu yoldaşımızın yazdığı, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının bir bölümünü veriyoruz.

DEVRİMCİ DURUM VE YÜKSELEN FAŞİZM TEHLİKESİ

R. Yürükoğlu

Yurdumuz, zaman zaman gerileyen, ilerleyen ama giderek derinleşen bir süreç içinde devrimci durum yaşamaktadır. Bu durumun altında yatan ekonomik ve toplumsal nedenleri önceki bölümlerde ele aldık. Şimdi, devrimci durumu, ona bağlı olarak faşizm tehlikesini görelim.

Türkiye'de 1976'dan bu yana, devrimci durum konusuna ilişkin oldukça çok şey yazıldı. Çok azı doğrudan yazdı, çoğu geçerken değindi ya da "ima" etti. Yazıların büyük çoğunluğundaki ortak yön, hiçbirinin, "devrimci durum var mı, yok mu" sorusunun açıkça yanıtlamamaları ama gizliden gizliye bu gerçeğe karşı durmalarıdır.

Yazıları dikkatli okuyunca, dört yanlış düşüncenin varlığı ortaya çıkıyor. *Birinci yanlış,* devrimci durumun varlığını yadsımak. *İkinci yanlış,* bu kavramı hemen devrim olacakmış ya da biz böyle söylemek istiyormuşuz gibi anlamak. *Üçüncü yanlış,* "yurdumuzda olanlar devrimci durum değil, bireysel terördür" anlayışı. Ve *dördüncü yanlış,* "devrimci durum yok, faşist tırmanış var" anlayışı.

Her dört yanlışta da (bilinçli çarpıtmalar dışında) devrimci durum hakkındaki Lenininci anlayışı eksik ya da yanlış bilmek önemli bir yer tutuyor. Onun için bu anlayışı kısaca görmekte yarar vardır.

Devrimin nesnel ve öznel koşulları ve devrimci durum kavramları "Marksçı-Lenininci tarih anlayışı"ndan çıkarılır. Tüm tarih, insan eyleminin sonucudur. Ne var ki, insan bu eylemini kendi dışında belirlenmiş tarihsel koşullarda yürütür. İçinde yer aldığı ortama bağlıdır. İşte, tarihi yapanların (yığınların) istek ve iradeleri dışında oluşmuş tüm koşullara *nesnel koşullar* (objektif koşullar) denir.

Nesnel koşulların temeli, özü, Marks'ın deyimiyle herşeyin altında bir kızıl şerit gibi uzanan ekonomik koşullardır. Bu temel koşulla birlikte, tüm toplumsal, siyasal, iç ve dış koşulların toplamı nesnel koşulları oluşturur. Nesnel koşulların devrim için olgunluk derecesi kendini sınıf çelişkilerinin keskinlik düzeyi ile açığa vurur.

Öznel öğe (subjektif faktör) insan eylemidir, bilinçli davranışlardır. Devrimci süreç açısından, öznel öğenin, birbirleriyle çok yakın etkileşme içinde üç göreceli bağımsız unsurdan oluştuğunu söyleyebiliriz. Bunlar, 1) yığınların devrimci bilinci, devrim için kararlılıkları, 2) başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin örgütlülük düzeyi, 3) bir anlamda hepsinin yaşadığı şey olarak komünist partisi, onun yöneticilik yeteneği ve doğru siyasetidir.

Devrimci durum, asıl belirleyici olan nesnel koşullar temelinde, nesnel ve öznel elverişli koşulların birleşmesiyle varılan, olağan ortamlardan farklı bir aşamadır. Yüksek sınıf savaşımını dışa vuran *nesnel* bir

durumdur.

Devrimci duruma ileride daha geniş değineceğiz. Şimdi, devrimci duruma yol açan nesnel koşullar ve öznel öğe arasındaki ilişkileri görelim.

Devrimci dönüşümler açısından temel belirleyici nesnel koşullardır demiştik. Hangi tarihsel görevler yerine getirilecek, bu görevleri yerine getirmede varolan gerçek olasılıklar nelerdir, bunları nesnel koşullar belirler. Bir ülkede nesnel koşullar yeterince olgunlaşmışsa, ne yapsan boşunadır. Lenin, bu gerçeği, "...eğer en derin ekonomik ve siyasal nedenler proleteryayı eyleme itmeseydi, dünyada hiçbir Bolşevik tek bir 'halk hareketi' bile yaratamazdı" (Lenin, "Three Crises", *Collected Works*. vol.25, p.174) diyerek anlatıyor.

Temel etken nesnel koşullardır, ama öznel öğe de cansız bir izleyici değildir. Gelişmenin belli bir aşamasında öznel öğe belirleyici olur. Nesnel koşullar belirli bir minimum olgunluğa erdiğinde, devrimci sürecin yazgısı giderek öznel öğeye bağlanır. Başka bir deyişle, nesnel koşullar yoksa hiçbir şey olmaz ama varsa toplumsal dönüşümler öznel öğeye bağlı olacaktır.

Sorun bu kadarını söylemekle de bitmiyor. Öznel öğe son çözümlemede nesnel koşullara bağımlıdır ama bu *kör* bir bağımlılık değildir. Öznel öğenin aynı zamanda göreceli bir bağımsızlığı da vardır Nesnel koşullardan geri kalabilir, öne gidebilir. Geri kaldığında tarihsel fırsatlar kaçırılır. Önde gittiğinde, sınıfsal çelişkilerin daha çabuk keskinleşmesine yardım ederek nesnel koşulların olgunlaşmasını hızlandırabilir.

Ayrıca unutmamak gerekir ki, toplumsal-siyasal yaşamda nesnel ve öznel değişimler iç içedir. Bunları ancak sorunu daha iyi anlamak için, bir anlamda mantıksal soyutlama yoluyla birbirinden ayırıyoruz. Örneğin, değişik sınıflar arasındaki ve sınıflarla devlet arasındaki ilişkiler (ki bunlara siyasal ilişkiler diyoruz) nesnel ilişkilerdir. Ne var ki bunlar, ekonomik ilişkiler gibi nesnel değil, fakat insanların bilincinden geçerek biçimlenen ideolojik ilişkilerdir. Bir başka deyişle, nesnel siyasal değişiklikler, sınıf güçlerinin siyasal yer alımındaki değişmeler, yalnızca ekonomideki değişmeleri yansıtmaz. Belli bir öznel yönü, çeşitli sınıfların ve partilerin eylemlerinin sonuçlarını da yansıtır.

Nesnel koşullarla öznel öğe arasındaki ilişkilerde değineceğimiz son nokta günümüzde (emperyalizm koşullarında) öznel öğenin giderek arttığıdır. Gerçekten de, devrimci dönüşümler için gerekli nesnel koşulların giderek daha fazla olgunlaştığı, hatta bazı unsurları ile ileri kapitalist ülkelerde "aşırı olgunlaştığı" emperyalizm koşullarında öznel öğenin önemi giderek artmaktadır. Lenin, işte bu nedenle, öznel öğeye ve en başta komünist partisinin rolüne büyük önem vermiştir.

I. Dünya Savaşı sırası ve sonrası olayları Lenin'in öznel öğeye bu önemi verişini doğruladı. Savaş sırası 1914'den başlayarak Avrupa'da devrimci durum oluştu. Almanya, Avusturya, Macaristan, Finlandiya'da devrimler oldu, pek çoğunda sovyetler kuruldu. Ama karşı-devrim tümünü kana boğabildi. Komintern bu ülkelerde devrimci hareketin yenilgisinin *ana nedeni* olarak yığınları yönetmeye yetenekli komünist partilerinin yokluğunu gördü. Ve öznel öğenin artan rolüne ilişkin bir dizi çözümlemeler yaptı. İki örnek verelim. Komintern Yürütme Komitesi'nin 1926'da yaptığı genişletilmiş plenum toplantısı şu kararları aldı: "Avrupa'da sosyalizmin utkusu için nesnel koşullar giderek daha fazla olgunlaşıyor. Öznel öğe yani işçi sınıf ne denli konsolide olmaktadır, komünist partiler ne denli güçlenmektedir ve ne denli gerçek Bolşevik partiler haline gelmektedir sorusu giderek daha fazla önem kazanıyor." (Decision of the Sixth Session of Executive in 1926", *International Press Correspondence* Vol.6, no,40, May 13, 1926, p.62)

Komintern V. Kongresi de aynı konuda şöyle sonuç çıkardı: Kapitalizmin bunalımının derinleşmekte olduğu koşullarda, "bütün bir tarihsel çağın ana sorunu öznel öğedir, yani proleter saflarının ve onların komünist öncülerinin (partililerin) örgütlülük derecesidir." (Komünistiçeski Internatsional v Dökümente, 1919-1932 Moscow 1933, c.403.)

Günümüzde öznel öğenin önemi azalmamış, artmıştır. Bunu da, zamanımızın önde gelen Leninci savaşçılarından biri olan Rodney Arismendi'den okuyalım: "Hem kıtamızdaki nesnel koşullar ve hem de sosyalist kampın artan rolünün belirlediği genel barışçı gelişme ve kapitalizmin derinleşen bunalımı, devrimci durumun olgunlaşmasını, giderek artan oranda, öncünün yığınları savaşımda yönetebilme yeteneğine, taktiklerinin esnekliğine, eylemlerinin militanlığına ve enerjikliğine bağlıyor." (Rodney Arismendi, *World Marksist Review*, no.10, 1967, p.16).

Bazı menşevik bozuntuları, günümüzde öznel öğenin artan rolüne işaret etmeyi "sübjektivizm", "volüntarizm" (iradecilik) olarak görüyorlar. Oysa, Leninizm öznel öğenin artan önemini, nesnel koşullarla bağlantılı olarak ele alıyor. Lenin, Marksçı teorinin volüntarizmden farkını, özellikle, "nesnel ortamın ve nesnel gelişme yolunun mutlak bilimsel serinkanlılıkla çözümlenmesi ile, yığınların (ve doğal olarak, şu ya da bu sınıfla ilişki kurabilen bireylerin, grupların, örgütlerin ve partilerin) devrimci enerjisinin, devrimci yaratıcı dehasının ve devrimci girişkenliğinin en ateşli biçimde tanınması"nı birleştirmesinde görmüştür. (Lenin, *Collected Works*. Vol.13, p.36)

Nesnel koşullar ve öznel öğe üzerine bu girişten sonra "devrimci durum"a dönelim ve Türkiye'de devrimci durum yoktur diyen *birinci yanlışa* elelim.

Devrimci durum, devrim olabilmesi için gerekli toplumsal ve siyasal koşulların toplamıdır. "Devrimler hiçbir zaman hazır biçimde doğmazlar, Jüpiter'in kafasından ortaya fırlamazlar... Her zaman, önce huzursuzluk, bunalımlar, hareketler, baş kaldırmalar, devrim başlangıçları süreci yer alır." (Lenin, *Collected Works*, vol.21, p 451) İşte bu bunalımlar döneminin adı devrimci durumdur.

Devrimci durum iç ve dış koşulların yarattığı karmaşık bir bütünden doğar ve giderek olgunlaşır. Devrimci durumun *oluşma anı* ve *gelişme hızı* ve bu dönemdeki *toplumsal savaşımın biçimleri* çeşitli etkenlere bağlıdır. Bunların başlıcaları, çelişkilerin keskinlik derecesi, devlet aygıtının içinde bulunduğu durum, devrimci sınıfın saldırısının şiddeti, yığın hareketinin genişlik ve derinlik derecesi, uluslararası durumdur.

Lenin, devrimci durumun varlığını gösteren *üç belirti* saymıştır. 1) Ezilen sınıfların, sıkıntı ve çilelerinin "olağan"ın üstüne çıkması sonucu, artık eskisi gibi yaşamak istememeleri, 2) "Üst sınıflar" arasında şu ya da bu biçimde kendini gösteren bir bunalımın varlığı, yönetici sınıfın siyasetinde bunalım (ki bunlar halkın öfke ve nefretini giderek daha fazla açığa vurmasına yardımcı olur), 3) Üstteki iki nedenden dolayı, olağan zamanlarda çilesine sessizce katlanan yığınların eyleminde göze batar bir yükselmenin ortaya çıkması. (Lenin, "Collapse of the Second International", *Collected Works*, vol.21, p.213-217)

Devam edelim. *"Yalnızca tek bir gurup ve partinin değil, tek tek sınıfların bile isteğinden bağımsız olan bu nesnel değişimler* (yukarıya aldığımız belirtiler-R.Y.) *olmadan genel kural olarak devrim olanaksızdır. Tüm bu nesnel değişimlerin toplamına devrimci durum denir. (agy*, p.214)" (İtalikler bizden)

Görülüyor ki Lenin, örneğin siyasal bilinç düzeyi ve yığın savaşımı gibi içinde büyük ölçüde öznel unsurlara sahip belirtiler taşıdığı halde, devrimci durumu "devrimin nesnel koşulu" olarak koyuyor. Çünkü bunlar büyük ölçüde insan irade ve isteğini yansıtıyorlar ama yine de insan irade ve isteğinden bağımsızdırlar. Siyasal bilinç düzeyindeki sıçramalar ve yüksek sınıf savaşımı gibi unsurlar hiç kimsenin isteğiyle dışarıdan sokulamazlar, devrimci krizin nesnel koşullarına bağlı olarak ortaya çıkarlar. Bu nedenle, *devrimci durum, devrimin nesnel koşuludur.* Hiçbir örgüt, parti, hatta tek bir tek, kendi isteği ve çalışmasıyla devrimci durum yaratamaz.

Lenin, devrimci durumun varlığını gösteren *üç belirti* saymıştır. 1) Ezilen sınıfların, sıkıntı ve çilelerinin "olağan"ın üstüne çıkması sonucu, artık eskisi gibi yaşamak istememeleri, 2) "Üst sınıflar" arasında şu ya da bu biçimde kendini gösteren bir bunalımın varlığı, yönetici sınıfın siyasetinde bunalım (ki bunlar halkın öfke ve nefretini giderek daha fazla açığa vurmasına yardımcı olur), 3) Üstteki iki nedenden dolayı, olağan zamanlarda çilesine sessizce katlanan yığınların eyleminde göze batar bir yükselmenin ortaya çıkması. (Lenin, "Collapse of the Second International", *Collected Works*, vol.21, p.213-217)

Bir ülkede devrimci durum ve onun üç belirtisi somutta kendini şu oluşumlarla dışa vurur: 1) Çeşitli sınıf güçleri arasında şiddetli savaşım, 2) Toplumsal yaşamın çeşitli alanlarında anarşi, 3) Maddesel değerlerin yıkıma uğraması (Bak: K. Zaradov, *Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçişin Çağdaş Sorunları*, ilgili bölüm)

Böylece, devrimci durumun çerçevesini Lenin'e dayanarak çizmiş oluyoruz. Bu çerçeve içinde bakınca, Türkiye'de devrimci durum var mı, yok mu tatışmasının anlamsızlığı daha iyi açığa çıkıyor.

Bunalım öncesi ve başlarındaki 15 yılda Türkiye'nin ortalama gelişme hızı %7 çerçevesindeydi *(Financial Times Survey* November 13, 1978, London) ki o dönemde bu, dünyada en yüksek gelişme hızları arasındaydı. Oysa 1977'de gayri safi milli hasıla artış oranı (gross national product) gerçek anlamda %4'e düştü. 1978'de ise %2'nin biraz üstünde olacağı kesinleşti.

Yapım endüstrisi 1977'nin ikinci yarısında %50 kapasite ile çalışır oldu. Aynı dönemde otomotiv endüstrisi, kapasitesinin %43'üne düştü. Ana metal endüstrisi, kapasitesinin %51,2'sine düştü. Kimya endüstrisi, kapasitesinin %53,5'ine düştü. Bu gidiş 1978'de de sürdü. Bu yıl tüm endüstri %50 kapasite ile çalışıyor. Bu durumun sonucu olarak pek çok küçük firma kapandı (bu bunalım içinde finans-kapitalin ekonomiye iyice egemen oluşunun ve devleti ele geçirişinin bir üst aşamaya geçişi de işin bir başka yanıdır), pek çok büyük firma aylarca üretimi durdurdu. Örneğin, BMC, İzmir'deki kamyon ve traktör fabrikasını 1978'de dört ay kapattı.

Bunalımın derinleşmesine paralel olarak üretimde ortaya çıkan bu daralma, işsizlik sorununu daha da ağırlaştırdı. Toplu olarak işten çıkartmalar artarak sürüyor. Örneğin, Koç Holding çalıştırdığı 25,000 kişiyi 20,000'e düşürdü.

Daha önce değindiğimiz gibi, bugün işsizlerin oranı %20'nin üstündedir. "Yetkililer" arasında, işsizler üstüne bir tartışmadır gidiyor. Ecevit, 1978 baharında Bonn'da yaptığı konuşmada %16 dedi. Maliye Bakanlığı ardından %20 diye açıklama yaptı. Amerikan elçiliği, yıllık işgücü raporunda 5 milyon işsiz vardır dedi. Sosyal Güvenlik Bakanı ise 1978 nisanın da, 7 milyon olduğunu söyledi. Ne olursa olsun, gerçeğin %20'nin üstünde olduğunu anlamak güç değil. Yüzde 20 ile bile, Türkiye, OECD ülkeleri arasında işsizlik oranında birinci sırayı almıştır.

Bunların yanı sıra, enflasyon kasıp kavuruyor. 1970-1976 yılları arasında yine çok yüksek bir oran olan %15-20 çevresinde oynayan enflasyon, 1977'de

%40'a sıçradı. OECD istatistiklerine göre 1978 yazında, 1977'ye oranla toptan satış fiatlarında yine %50'lik ve geçim endeksinde %70'lik bir fırlama oldu. 1978'de fiatlar artık her ay ortalama %5 artıyor.

İşte son 4 yılın dev boyutlar alan savaşımı, bu çöküntünün sonucudur. Ezilen sınıflar artık eskisi gibi yaşamak, bir köşede boynu bükük "yazgısına" katlanmak istemiyor. Oportünistler ne sanıyorlar! İnsanlar zevk için mi sokaklara taşarlar, ölümü göze alırlar! Yığınlar, bıçak kemiğe dayanmadan, yaşam çekilmez olmadan ayağa kalkmaz. İşçi sınıfı, her zaman, her ülkede savaşım verir. Ama bu savaşımın şiddet derecesi ve biçimleri, içinde yaşanılan, en başta ekonomik olmak üzere toplumsal ve siyasal ortam tarafından belirlenir. Onun için bazı dönemlerde, bazı yerlerde bakarsın savaşım parlamento önünde "barışçı" biçimde saylavlarla görüşme yapmak, imza kampanyaları açmak biçiminde yürür. Bazan da, bugün Türkiye'de olduğu gibi yığınlar burjuva yasalarını elinin tersiyle itip ateşin içine yürür.

Bugün yurdumuzda "üst" sınıflar da eskisi gibi yönetemiyor. Hatta Bilen Yoldaş'ın Berlin Konferansı'nda belirttiği gibi, tekelci burjuvazi ile tekel dışı burjuvazi arasındaki çelişki ve çatışmalar bile yer yer kanlı nitelik alıyor. Yönetici sınıfın siyasetinde bunalım vardır. Hükümetler gelip gidiyor. Parlamento doğru düzgün işlemiyor. Bu durum yığınların savaşımının görülmedik boyutlara ulaşmasına yardımcı oluyor. Son dört yılın 1 Mayıs gösterilerinde, kapitalist ülkeler arasında en büyük kalabalıkları İstanbul'un 1 Mayıs alanı görmüştür. İşçi sınıfımız, tarihinin en büyük grevini bu iki yıl içinde, MESS patronlarına karşı yapmıştır.

MESS grevleri ve 1 Mayıs 1978'den bu yana yığın çıkışlarında belirli bir duraklama ortaya çıkışı kimseyi aldatmasın. Her büyük çıkıştan sonra işçi sınıfı yorgunluğunu atmak, yeniden güç toplamak için belirli bir zamana gerek duyar. Tarihte bunun tersi zor gösterilebilir. Doğal olarak bu durumda, sınıf uzlaşmacılarının, oportünistlerin, sosyal demokrat iktidarı "yıpratmama" gerekçesiyle yığın eylemlerinden geri duruşunun da payı vardır. Ama bugünkü ekonomik ve toplumsal koşullar altında hiçbirinin, yığın hareketini gemlemeye gücü yetmeyecektir. Savaşım, düzenle birlikte onları da temizleyip geçecektir.

Yaşadığımız ortamı iyi anlayalım. Son iki üç yılı koy bir yana, yalnızca son 10 ay içindeki siyasal cinayetlerin sayısı 950'dir. Günde ortalama 3 kişi öldürülüyor. Siyasal cinayetlerin oranı, 1978'de ekonomik ve toplumsal koşulların son hızla çökmesine paralel olarak büyük bir artış gösterdi. 1978 yılında cinayetler 1977'ye göre %352 oranında arttı. Daha 1978'in bitmesine 2 ay olduğu düşünülürse, 1978'de siyasal cinayetler 1000'in üstüne çıkacak demektir. Bunu ancak hiçbir şey bilmeyen cahillerle, ruhunu kapitalizme satmış oportünistler ekonomik ve toplumsal ortamdan soyutlayarak, "örgütlü güçlerin işi canım" diyebilir.

Bugün toplumsal yaşamın her alanında anarşi egemendir. Her gün en iyi savunulan büyük kentlerde bir iki soygun yapılıyor. Eğitim durmuştur. Rüşvet, dolandırıcılık salgın olmuştur. Devlet bürokrasisi büyük ölçüde işlemez durumdadır. Ecevit'in, polisi güçlendirmek için yardım aldığı İngiliz ve Federal Alman servislerinin görevlileri, Türkiye' de polisin içinde bulunduğu durumdan "hayretlere düştükleri"ni gizliyemiyorlar. *(Financial Times Survey,* November 13, 1978, London) Bu oluşumların tümü, yurdumuzda üst yapı kurumlarının çatlayışını anlatıyor.

Bugün savaşım, en uzak bölgelere sıçramıştır. Hangi hükümet gelirse gelsin, "karşıt" tarafı bile "hizaya sokamıyor". Bombalar, yangınlar dizi dizi. Maddesel değerler yıkıma uğruyor. Ölüm korkusu gündelik oldu. Analar çocuklarını, evde kalanlar işe gidenlerini yürek çarpıntısı ile uğurluyorlar.

Ülkemizde bu durum, örneğin bir İngiltere'nin, Fransa'nın, Belçika'nın, hatta bir Yunanistan'ın bugünkü yaşamına benziyor mu? Olağan mı bu durum? Olağan bir durum değilse, bu olağan-dışı durumun bir adı yok mu? Var: *Devrimci Durum!*

Devrimci durum kavramını, hemen devrim olacağını söylüyormuşuz gibi yorumlayan *ikinci yanlışa* gelince, sanırız yazdıklarımız böyle bir "yanlış anlamaya" yer vermeyecek denli açıktı. Örneğin, *İşçinin Sesi*'nin 56. sayısında (13 Kasım 1976) "Olanaklar ve Tehlikeler Artıyor" adlı yazıda şöyle deniyordu: "...Her devrimci durumun sonu devrime varmadığı gibi, devrimci durumu tek bir bütün olarak da anlayamayız. Devrimci durum, içinde çeşitli aşamalar barındıran bir süreçtir. Ve Türkiye bu sürecin henüz başlarındadır." (R. Yürükoğlu, "Olanaklar ve Tehlikeler Artıyor", *İşçinin Sesi,* no.56, 13 Kasım 1976)

Devrimci durumun varlığını göstermek, devrim olacak demek değildir. Devrimci durumun varlığını, genişliğini ve derinliğini göstermek, Lenin'in dediği gibi, her komünistin temel ve tartışılmaz görevidir. Ötekisi ise falcılık olur. Örneğin, 1859-61, 1879-80 Rusyası, 1914-24 Avrupası, 1965 Yunanistanı devrimci durumlar yaşamışlardır. Ama bunlar ya devrime ulaşmadan sönmüş, ya da devrim patlaması öznel öğenin zayıflığı nedeniyle ezilmiştir.

1914'lerde Avrupa'da var olan devrimci durumdan söz ederken Lenin ne diyor, birlikte okuyalım: "Bu durum uzun sürer mi? Daha ne denli keskinleşecek? Devrime yol açacak mı? Bu, bizim bilmediğimiz ve kimsenin de bilemeyeceği birşeydir. Bunun yanıtı, ancak, ileri sınıfın, proletaryanın, devrimci duygunun gelişmesi ve devrimci eyleme dönüşmesi sırasında kazanacağı *deneyim* tarafından sağlanabilir." (Lenin, "Collapse of the Second International", *Collected Works* vol.21, p.216) Bu alıntı gösteriyor ki, devrimci durumun devrime dönüşmesi öznel öğenin katkısına bağlıdır. Bu fikrini Lenin şu satırlarda daha da açık ortaya seriyor: "...Her devrimci durum devrime yol açmaz. Devrim ancak üstte değindiğimiz nesnel değişimlere (devrimci durumun üç belirtisinden söz ediyor- R.Y.) öznel bir değişikliğin, yani, devrimci *sınıfın,* hiçbir zaman, hatta bunalım döneminde bile yere çalınmazsa 'düşmeyen' eski hükümeti kırıp atacak (ya da yerinden fırlatacak) *güçte* devrimci yığın eylemi koyma yeteneğinin eşlik ettiği bir durumdan çıkar." (Lenin, "Collapse of the Second International", *Collected Works* vol.21, p.214)

Lenin'in yukarıya aldığımız bu çok önemli satırlarından çıkan ilk sonuç, burjuvazinin *hiçbir zaman, en zor bunalımlar da bile kendi kendine, sen vurmazsan, yıkılmayacağıdır.* Bu, nedense herkesin pek "anımsamadığı" çok önemli bir ihtardır.

Bir başka sonuç da devrimci durumun ancak iktidarı sarsacak çapta güçlü eylem koyma yeteneği ile birleştiği, yani, devrimin nesnel koşulu ile öznel öğenin birleştiği zaman devrim olacağıdır. Lenin devrimin nesnel koşuluyla öznel öğenin birleştiği bu duruma "*ulus çapında bunalım*" diyor. Demek ki, içinde değişik olgunlaşma aşamaları barındıran bir süreç olan *devrimci durumun son aşaması, devrime yol veren aşaması "ulus çapında bunalım" aşamasıdır.* Lenin devrimin her zaman ulus çapında bunalımdan doğuşuna "*devrimin temel yasası*" adını veriyor.

Demek ki, devrimci durumu hemen devrim olacakmışcasına anlamaya olanak yoktur. Devrimci durum, kötüleyen ekonomik, toplumsal ve siyasal koşullar altında, yığınlar yeterince örgütlenmişse ve yeterli şiddetle saldırabilirse devrimin olabileceği bir ortamdan başka bir şey değildir.

Devrimci durumu, her yerde sokak sokak çarpışmaların yürüdüğü, toplumsal yaşamın tümüyle durduğu bir aşama gibi düşünmeyelim. Öylesi bir durum, "devrime beş kala" durumudur, devrimci durumun ulus çapında bunalım aşamasıdır.

Üçüncü yanlış, "devrimci durum yok, bireysel terör var" anlayışıydı. Bu anlayış başaşağı duran bir mantığa işaret ediyor. Engels böyleleri için, bu insanlar adını değiştirerek birşeyi değiştireceklerini düşünüyorlar, diyor.

Sorunu, bu yanlıştaki gibi anlayınca, alınacak birkaç "etkin" önlemle bu durum ortadan kalkabilir demektir. "Hükümet anarşiyi önlesin!" Oysa çok hükümet geldi geçti, anarşi sürüyor. "Anarşiyi durudurun" çığlıkları, küçük burjuva pasifistinin olaylar karşısındaki şaşkınlığından başka bir şey değildir.

"Devrimci durum yok, bireysel terör var" anlayışı ters bir mantığı gösterir çünkü sorulması gereken, "kullanılan yöntemlerin nasıl adlandırılması gerektiği" ya da "anarşinin belli çevrelerce kışkırtılıp kışkırtılmadığı" soruları değil, "bu yöntemler neden böylesine yaygınlaşabiliyor, kalıcı olabiliyor ve giderek artıyor" sorusudur. Bugün değil her kentte, nerede ise her kasabada, hatta pek çok köyde kapışılıyor, kan dökülüyorsa artık şiddet *toplumsal bir olgu* olmuştur.

Bu toplumsal olgunun altında, Türkiye'de kapitalizmin girdiği bunalım yatıyor. Toplumsal adaletsizlik, işsizlik, pahalılık yatıyor. Elverişli bir nesnel ortam bulmasa, hiçbir örgütün hiçbir zorlamasıyla bu denli yayılamaz ve süregen olamazdı. "Anarşi" bu nedenle toplumsal bir olgu olmuştur ve bu nedenle ikilem çözülene dek de sürecektir. Bunları burjuva siyasetçileri bile görüyor.

Soruyu doğru sorduğumuzda ("anarşi" neden böylesine yaygınlaşabiliyor, kalıcılaşabiliyor) açıkça görülüyor ki,"anarşi"nin bu boyutlara varabilmesinin nedeni devrimci durumdur. Bir başka deyişle, "anarşi", *devrimci durumun kendini günlük yaşamda belli edişidir.* Devrimci durumu böylesi kargaşalık, "anarşi", toz duman olarak anlamayanlar, devrimi nasıl anlayacaklar? Lenin'in dediği gibi, "o dar kafalı baylar... herhalde tüm yığınların *bir anda, tam bir örgütlülük içinde* ayaklanacağı bir devrim (eğer devrim fikri akıllarına geliyorsa) düşlüyorlar." (Lenin, "Heroes of the Second International", *Collected Works,* vol.29, p.392)

Yinelemekten zarar gelmez, "anarşi" bugünkü Türkiye'de toplumsal bir olgudur ve önlenemeyişi ile, giderek yayılışı ile, devrimci durumun daha derinleştiğinin de belirtisidir.

Dördüncü yanlış, "devrimci durum yok, faşist tırmanış var" görüşüydü. Bu da, bir önceki görüş gibi, mantıksal "hastalık"tan çekiyor ve bize, gelişmenin belli aşamasında "entellektüellerin kafasında bazı anlamlı gibi görünen aptallıkların zorunlu olarak doğduğu" (G. Plekhanov, *Development of the Monist View of History,* Moscow 1974, p.232) gerçeğini anımsatıyor.

"Devrimci durum yok, faşist tırmanış var" demek, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal ortamını, devrimci durumu ve de faşizmi anlamamış olmak demektir. Yurdumuzda devrimci durum da, faşizm tehlikesi de aynı kaynaktan, bugünkü ekonomik ve toplumsal tabandan yükseliyor.

İşlerin göreceli olarak rahat gittiği, sınıf savaşımının sönük durduğu dönemlerde ve ülkelerde faşizm hiçbir zaman gerçek bir tehlike olamaz, olamamıştır. Ne zaman ki ülkede sınıf savaşımı yükselir, keskinleşir, yığınlar kurtuluş yollarına yönelir, ne zaman ki burjuvazi "bildik yöntemlerle" yönetemez olur, işte o zaman egemen güçler çıkarı faşizmde görür. Erkini tehlikede gören burjuvazi çıplak diktatörlüğe, faşizme sarılır. Boşuna, inine yaklaştıkça çakalların uluması artar dememişler. Türkiye'de olan da budur. *Giderek artan faşist tehlike, giderek olgunlaşmakta olan devrimci durumdan ayrılamaz.*

Kapitalizmin içine düştüğü bunalımdan çıkıyor. Sınıf savaşımının dev boyutlar alması Türkiye'de kapitalizmin geleceğini sorguya çekiyor. "Gerici egemen çevreler, burjuvazi faşizme tırmanma yoluyla, bu halkayı korumaya çalışıyor." (İ.Bilen, *TKP Konya Konferansı Merkez Komitesi Raporu*, TKP Yayınları, 1977, s.16)

Halkın savaşımının yükseldiği yerde "demokrasi" biter, faşizm, zorbalık, çıplak diktatörlük başlar. Şöyle diyor Lenin: "Britanya savaş öncesinde, dünyadaki tüm ülkelerden çok daha geniş ölçüde özgürlüğe sahipti. (..) Özgürlük vardı, çünkü orada devrimci hareket yoktu." (Lenin, "Report on the Current Situation, Seventh All-Rusia Conference of the RSDLP(B)" (1917), *Collected Works*, Vol.24, p.240) Aynı fikri, SBKP Genel Sekreteri L.İ. Brejniyef'in SBKP 25. Kongresi'nde okuduğu Merkez Komite Raporu'nda da buluyoruz: "Tekelci sermayenin ve onun siyasal ajanlarının egemenliğine karşı ciddi bir tehlike ortaya çıktığında emperyalizm her çeşit demokrasi benzeri görünümleri kaldırıp atmada bir an duraksamayacaktır." (L.İ. Brezhnev, *Report of the CPSU Central Committee and Immediate Tasks of the Party in Home and Foreign Policy*, Moscow 1976, p.57) Bu da doğaldır çünkü faşizm, finans-kapitalin, burjuva diktatörlüğünün yani devletin kendini koruma yolundaki güdüsünden doğmaktadır.

İşlerin göreceli olarak rahat gittiği, sınıf savaşımının sönük durduğu dönemlerde ve ülkelerde faşizm hiçbir zaman gerçek bir tehlike olamaz, olamamıştır. Ne zaman ki ülkede sınıf savaşımı yükselir, keskinleşir, yığınlar kurtuluş yollarına yönelir, ne zaman ki burjuvazi "bildik yöntemlerle" yönetemez olur, işte o zaman egemen güçler çıkarı faşizmde görür. Erkini tehlikede gören burjuvazi çıplak diktatörlüğe, faşizme sarılır. Boşuna, inine yaklaştıkça çakalların uluması artar dememişler. Türkiye'de olan da budur. *Giderek artan faşist tehlike, giderek olgunlaşmakta olan devrimci durumdan ayrılamaz.*

Böylece, devrimci durum konusundaki dört yanlış fikri de görmüş oluyoruz. Peki, bu dört ayrı fikir arasında ortak bir nokta var mıdır? Elbette vardır. Devrimci teoriyi ve devrimci savaşımı, burjuvazinin (hiç değilse liberal kolunun) kabul edebileceği ölçülere sınırlama isteği, yani küçük burjuva pasifizmi ve kuyrukçuluk. Devrimci durumun varlığını görmek işlerine gelmiyor çünkü o zaman bu durumun gerektirdiği önlemleri almak, ona göre örgütlenmek ve taktikler uygulamak gerekiyor ki bu da dünyanın en "demokratik" ülkesinin sağlayacağı legaliteye bile sığmaz. En "ilerici" burjuvazinin bile kabul edemeyeceği örgütlenme ve savaşım yöntemleri ister.

Sosyal demokrasinin ülkemizdeki şu son bir yıllık iktidarı, kimi umutların tersine, gösterdi ki, ya faşizm ya ileri demokratik halk devrimi ikilemi yapısaldır ve sürmektedir. "Üçüncü yol"un, ülkemizin toplumsal yaşamında *geçici bir ara aşama* olduğu iyice belirlendi. Bir yandan devrimci güçler hızla büyüp güçleniyor, öte yanda faşizm tehlikesi giderek artıyor.

Sosyal demokrat iktidarın MHP'ye karşı tutumu da birşey anlatmıyor. Çünkü Türkiye'de faşizm MHP ile sınırlı değildir. Faşizm, finans-kapitalin seçimidir. MHP, faşizmin bugünkü vurucu gücüdür. İktidar MHP'yi kapatsa (ki o zaman en az bir o kadar da devrimci örgütü kapatacak demektir, uygulaması bunu gösteriyor), ertesi gün başka vurucu güçler çıkıverir.

Bugün iktidarda bulunan sosyal demokrat ağırlıklı hükümet başa geçtiğinde TKP Merkez Komitesi bir bildiri yayınlamıştı. Bu bildiri de Ecevit hükümetinin halkımızın istediği ilerici hükümet olmadığı vurgulanıyor ve sorunları çözemeyeceği belirtiliyordu. Bazıları, "hemen karşı çıkmak olur mu, daha yeni geldi, ne biliyorsun ne yapacak" diyerek ve kendilerini sağlama almak için de "yanlış yaparsa birlikte eleştirelim"i ekleyerek karşı çıktılardı. Oysa, CHP'nin toplumsal yapısı, ideolojisi ve lider kadrosu TKP'ye kesin konuşma olanağı veriyordu.

Aradan geçen bir yıl içinde bu hükümetin hiçbir sorunu çözemediği, faşizmi geriletemediği, tersine komünistlere, ilericilere baskı uygulamaya kalktığı ortaya çıkmadı mı? Önce yanaştığı ortak pazar ülkelerinden beklediğini bulamayınca *açıkça* yeniden Amerikan emperyalizmine yattığı anlaşılmadı mı? (Türkiye'de ortak silah endüstrisi de kuracaklarmış.)

Bu gelişimi görebilmek güç değildi. Perşembenin gelişi, Çarşambadan bellidir. Komünistler için sosyal demokrasinin ve Türkiye'de sosyal demokrasinin ne olduğu açıktır.

Sosyal demokrasi, emekçiler arasına sızmaya çalışan burjuva ideolojisidir. Sosyal demokrasi, reformlar yoluyla devrimci patlamaları önlemeye çalışan kapitalizmi yamayarak sürdürmeye çalışan bir akımdır. Bunun için muhalefetteyken sömürüye karşı konuşur, iktidara gelince sömürüyü "demokratikleştirmek"ten başka birşey yapmaz. Dünyada sömürüyü, eşitsizliği, zorbalığı kaldırmış bir sosyal demokrat iktidar var mıdır?

Sosyal demokrat akıma bağlanan emekçiler ise, bu sosyal demagojiye inandıkları için bağlanırlar. Onlar sömürüye gerçekten düşmandırlar. Bu çelişki toplumun durgun dönemlerinde, hele de parti muhalefetteyse, derinlerde durur. Ama ekonomik ve toplumsal bunalım dönemlerinde giderek su üstüne çıkar ve sosyal demokrasinin yazgısını belirler. Yığınlar sömürüyü *gerçekten* yok etme yoluna dönerken sosyal demokrat kadroların büyük çoğunluğu apaçık biçimde kapitalist saflarda durur. Bunun son örneğini Portekiz'de gördük.

Sosyal demokrat partilerde sağ ve sol kanatlar vardır. Sağ sosyal demokrasi tekellerin kucağındadır. Sol sosyal demokratlar partinin emekçi kesimlerine sözcülük etmeye çalışır, genel olarak komünistlerle diyalog yanlısıdır. Ama hiçbir sosyal demokrat partide, geçici dönemler dışında, sol kanat yönetimde olmamıştır. Partinin emekçilere hoş gözükmesine yarayan ama siyaset çiziminde ağırlık taşımayan zayıf guruplardır bu sol kanatlar.

Türkiye'ye gelince bizdeki sosyal demokrat hareket Batı'dan farklıdır. Orada sosyal demokrasi işçi hareketi içinde, Marksizm temeli üstünde yükselmiş, sonradan onunla ideolojik bağlarını koparmış ama geniş işçi çevrelerinde etkinliğini sürdüren bir akımdır. Türkiye'de sosyal demokrasi, *burjuvazinin liberal kesiminin*, finans-oligarşisine duyduğu tepkiye halk hareketinde taban bulmak, hem de bu halk hareketini kapitalizmin sınırlarına hapsedip "ehlileştirmek" amacıyla giderek oturmakta olduğu ideolojik tabandır.

Yalnız Türkiye'de değil, yeterli gücü olduğu her yerde sosyal demokrasi bir yandan faşizme karşı konuşuyor, bir yandan komünistlere, devrimcilere karşı eyleme geçiyor, önlemler alıyor. Çünkü kapitalizmin yıkılmasından ölesiye korkuyor. Ve ne yazık ki, sosyal demokrasinin işçi sınıfından, emekçilerden, halk başkaldırısından duyduğu korku ile faşizmin iktidara gelebilişi arasında yakın bağ vardır. Bu bağı iyi anlayabilmek devrimci işçi sınıfımızın önündeki tehlikeleri ve olanakları iyi anlayabilmek demek olur.

Faşizm dünyanın hiçbir yerinde bir gecede gelmedi. Her yerde burjuva demokrasisi içinden büyüyüp yükseldi. Faşizmin İtalya, Almanya, Avusturya, Macaristan, Finlandiya ve Bulgaristan'daki tarihsel gelişimini izleyebilenler için burjuva demokrasisinin reformcu kanadı sosyal demokrasinin, faşizmin bu yükselişinde oynadığı rol sır değildir.

Avrupa'da birçok ülkede faşizmin iktidara gelebilişi yalnızca o günkü ekonomik ve sosyal koşulları, faşizmin toplumsal demagojisini, çalışma biçimlerini vb., inceleyerek anlaşılmaz. Bunlar faşizmin tekeller için o gün neden zorunlu olduğunu gösterмekten pek öteye gidemez. Oysa faşizm yazgı değil, "allah emri" hiç değildir.

Kapitalist Avrupa'nın en büyük, en örgütlü gücü olan işçi sınıfı yükselmekte olan faşizme karşı birlik içinde durabilseydi faşizm iktidara *gelemezdi.*

Neden Avrupa işçi sınıfı faşizmi durduramadı? Bu sorunun bizim için aynı zamanda güncel önemi vardır.

Sorumuzun cevabını verebilmek için 1918'lere, "sosyal demokrasinin Avrupa devrimine ihaneti"ne dönmeliyiz. Faşizmin önündeki engelleri temizleyen süreç o yıllardan başlar. O yıllar, kötüleyen ekonomik durum ve büyük Ekim devriminin etkileri altında Avrupa'da devrimci patlayış yıllarıdır. İşçi sınıfı ayakta. Almanya'da Spartaküsler siperlerde çarpışıyor. Bavyera'da, Macaristan'da sovyetler kurulmuş. Burjuvazinin devrimi bastırmaya gücü yetmiyor. İşçi sınıfı tüm Orta Avrupa'da iktidara elini uzatmış, tuttu tutacak. Kapitalizmi yıkılmaktan kim kurtarıyor? İşçi hareketine ilk büyük ihanetini 1914'de Avrupa burjuvazinin savaş bütçelerini onaylarak, işçileri savaşa katılmaya çağırarak yapan sosyal demokrasi. Almanya'daki 1918 devrimini boğazlayan onlardır. Avusturya'daki 1918-1919 devrimin öteki burjuva partileriyle "demokrasiyi kurtarma" adına koalisyon yaparak boğan onlardır. Bu sosyal demokrasinin ikinci büyük ihanetidir.

O zamanların önde gelen sosyal demokrat lideri Otto Bauer, "*1918 Avusturya devrimi*" adlı kitabında bu durumu şöyle anlatıyor: "...Sokaklarda 'proletarya diktatörlüğü', 'tüm iktidar Sovyetlere'den başka birşey duyulmuyordu... Bu ortamda hiçbir burjuva hükümeti başedemezdi. Sokak ayaklanması onları bir haftada yıkardı. Bu görülmedik güç durumla ancak sosyal demokratlar baş edebilirdi. Çünkü onlar geniş emekçi yığınların güvenine sahiptiler..." İşte böyle diyerek sosyal demokratlar, yığın savaşının en yükseldiği anda tekel partileriyle koalisyona girdiler. Otto Bauer dışişleri bakanı bir başka sosyal demokrat, Doyç (Deutsch) ise savaş bakanı oldular.

Bu yollarla işçi, emekçi üstünde beyaz terör başladı. Onbinlerce işçi öldürüldü, örgütleri dağıtıldı. Devrim bastırıldı. 1934'lerde faşizmin iktidara gelebilmesi işte bunun sonucudur.

Bununla da kalmadı. Daha sonraki yıllarda faşizmin çizme sesleri yayılırken sosyal demokratlar işçilere bir üçüncü kez daha ihanet ettiler. İşçi sınıfının, komünistlerin birlik çağrılarını reddettiler. "Rejimi kurtarma", "yıkımı önleme", "barışçıl, demokratik yöntemlerle faşizme dur diyeceğiz" safsatalarıyla yığınları aldattılar. Öte yanda, yoğun bir anti-komünizme daldılar. Faşizme karşı parlemento nutukları ile sahte bir savaşım verirken, komünistlere karşı tüm ustalıklarını döktürdüler. Hitler'in kuduz, "Kasırga Birlikleri"ne dokunmazken, Alman işçi sınıfının savaşan birliği "Kızıl Cephe"yi yasaklayıp dağıttılar. Faşizmin iktidara oturuşunu önleme açısından en kritik dönem olan 1932 yılı ve 1933'ün ilk üç ayında komünistlerin yaptığı sayısız birlik çağrılarını bir daha reddettiler. ("Ulusu cephelere bölmeyeceğiz" diyenlerin kulakları çınlasın.)

Avrupa'da faşizmin iktidara gelişi işte böyle hazırlandı.

Dönüp bugün yurdumuza baktığımızda neredeyse "tarih kendini yineliyor" diyeceğimiz geliyor. CHP, halkımızın umudu olan Ulusal Demokratik Cephe'ye çeşitli kelime oyunlarıyla karşı duruyor. Türkiye Komünist Partisi'nin sayısız kereler yaptığı birlik çağrılarını reddediyor. Sendikaları ve öteki yığın örgütlerini bölmeye ve onları kuyruğuna takıp eylemsizleştirmeye çalışıyor. Faşist itler, komandolar ortalıkta. Hem de kapatmak için sayısız "anayasal" gerekçe varken. Öte yanda, TKP "yasa dışı". Yalan gerekçelerle gençliğimizin civan örgütü İlerici Gençler Derneği'nin şubeleri kapatılıyor. TKP Programı, TKP davasını duyurma broşürü toplatılıyor. Kendilerinin "Sosyalist Enternasyonel"e katılmaları yasalara uygun ama İlerici Kadınlar Derneği'nin Dünya Kadınlar Federasyonu'na katılması yasalara ters! Daha çok sayılır. Kendi içlerinde de sol sosyal demokratları, halktan yana kişi ve çevreleri buduyorlar. Emperyalizmle açıktan sarmaşıyorlar. Onlara Demirel'lerin veremediği ödünleri veriyorlar.

Sosyal demokrasi ve oportünistler, sendikalarda ve öteki yığın örgütlerinde tüm güçlerini kullanarak işçiyi, emekçiyi etkin yığın çıkışlarından alıkoymaya çalışıyorlar. Bunda bir ölçüde başarı da kazandılar. Ama bu durum geçicidir. İşsizlik, pahalılık, genel olarak emekçilerin yaşamı dayanılmaz oldu. Artık yaşayabilmek bir hüner. Böylesi bir ortamda halk hareketi durmayacaktır. İşçi sınıfımız, emekçi yığınlar *kendi deneyleriyle*, faşizme, işsizliğe, pahalılığa karşı kurtuluşun işçi sınıfının öncülüğündeki halk devriminden, ileri demokratik devrimden geçtiğini hergün daha iyi görüyor. Burjuva partilerinden kendisine bir hayır gelmediğini anlıyor. Burjuva partilerinin derin toplumsal sorunlara hiçbir yanıt getiremediği, günümüzde iyice ortaya çıktı. Siyasal yaşamda *boşluk* vardır. Bu boşluk giderek bilince çıkıyor. Şunu bilelim ki, siyasal yaşam boşluk tanımaz. Biz doldurmazsak başkaları doldurur.

Reformistler neyse de, devrimci olduklarını söyleyenler çelişkiye düşüyorlar

Düzeni değiştirelim diyorlar Türk-İş' g lince yan çiziy rlar

Biz Türkiye işçi sınıfına, onun devrimci yoluna inanıyoruz. Bu devleti çökertmek için, sınıfımızın iktidarını kurmak için yola çıktık. Bunca köklü değişiklik için yola çıktıktan sonra, elbet bu sendikamızı da istediğimiz yönde değiştireceğiz. Eski, yeni sosyal demokratlar, sağlı sollu oportünistler, Troçkistler varsın karşımızda kolkola girip bizimle kapışsınlar.

Rıza Canver

Türkiye'de ortam hareketlendikçe, çeşitli sol akımların işçi sınıfı ve halk arasındaki çalışmaları da artıyor. Biz işçi sınıfına, "yepyeni ve çok daha kanlı bir hesaplaşma yaklaşıyor, savaş örgütleri kuralım, partiye işçileri kazanalım" fikrini üç yıldır söylüyoruz. Öteki bazı sol akımlar daha yeni yeni buna benzer birşeyler demeye başladılar. Artık fabrika ve işçi semtlerinde bunlarla karşılaşarak, tartışmak günlük olaylardan oldu.

Onbeşe yakın sol legal dergi dağıtılıyor. Sendikalara hemen hemen hepsinden geliyor. Her hareketin bir legal yayını var. Ancak içerik olarak, bu yayınların hepsini toplasan bir *İşçinin Sesi* etmiyor. Bunu kendi yaşadıklarımızdan görüyoruz.

Bir 15-16 Haziran geliyor, bir 1 Mayıs oluyor, bir yoldaşın deyimiyle, pehlivan tefrikaları gibi sayfalarca sıkıcı yazılar yazıyorlar. Bakıyorsun içinde hiçbir şey yok. Şu anda çıkan legal ve illegal sol yayınların hepsini zaman ayırabildiğimiz oranda izlemeye çalışıyoruz. Hepsinin kendine göre garip özellikleri var. Hiçbiri, bırakın gelişen Türkiye ortamına uygun politikalar sunmayı, ortamın iyi izleyicisi bile olamıyor.

Oysa TKP'mizin merkez yayın organı *İşçinin Sesi*, bir sendikaya, işçi semtine, fabrikaya geldi mi ortalık karışıyor. Ayrışma, tartışma, canlılık yaratıyor. *İşçinin Sesi* kendisi gibi kadrolar kazanıyor, yetiştiriyor. Bütün illegal ve legal sol yayınlara fark atıyor, çünkü bir ayağını gerçeğe, bir ayağını doğruya basıyor. Partimiz hiç kuşkusuz olayların önünde gidiyor.

Örneğin bir "Türk-İş'te birlik" konusu. Bakıyorsun herkes bizim söylediklerimizi tartışıyor. Şöyleydi de böyleydi de... Deri işçisi doğrunun yanında tutum alıyor. Son bir iki ayın güncel konusu Türk-Metal'de birlik. Şimdi İstanbul'da bu tartışılıyor. Doğru görüş bu kez de Otomobil-İş tabanında yankılanıyor.

Türk-İş temsilciler toplantısında bazı bozguncuların geliştirmek istedikleri tavır ve bunun komünist işçiler tarafından önlenmesi, çok öğretici oldu. Deri-İş'te tensikatlar, sendikanın parasal sıkıntı nedeniyle kadrolarının aylığını bile düzenli ödeyememesi vb. bir yığın sorun dururken ve nesnel olarak, deri işçilerinin daha yüksek düzeyde bir sendikal birliğe ihtiyacı varken bazı "aptal dostlar" bölücü-bozguncu çabalar içine giriyorlar. Buna karşılık, "yaşasın işçilerin birliği", sloganı deri işçilerinin her toplantısının temel sloganı haline geldi.

Yalnız deri işçilerinin değil, tüm Türkiye işçi sınıfının, güçlü, militan bir sendikel birliğe ihtiyacı var. Bunun yeri Türk-İş'tir. Deri-İş'te deri işçisinin onda biri örgütlü. Merkez derhal bir örgütlenme atılımı başlatmalı. Deri ve tekstil işçileri birçok Avrupa ülkesinde birlikte örgütleniyor. Deri-İş ve Teksif arasında bu doğrultuda başlayan görüşmeler sürdürülmeli, Deri-İş Teksif'le birleşmelidir. Bütün bunlar işçiler arasında tartışılıyor.

Alınteri dergisinin düzenlediği bir panelde, bir deri işçisi, "Otomobil-İş'li işçiler gelin Türk-İş'e gelin, Türk-Metal'i ve Türk-İş'i devrimci bir çizgiye oturtma kavgamızda bize omuz verin" dediğinde salonda yer yerinden oynadı. Deri-İş'ten sendikacılar ve işçiler bunu ayakta alkışladılar. Otomobil-İş'li bir işçi, aynı panelde "Otomobil-İş Türk-İş'e katılmalıdır" dedi. Öte yandan, Otomobil-İş Ümraniye şube sekreteri Gıyassettin Yıldız'ın, Mayıs 1988 tarihli *Emek Dünyası* dergisinde, çok net olarak, "bugün metal işçilerinin işkolu düzeyinde sendikal birliğinin yeri Türk-Metal'dir" diyen bir yazısı çıkmıştı.

Duyduğumuz kadarıyla, Otomobil-İş'in küçük dükkancı bazı eski ve yeni sosyal demokrat yöneticilerinin bunu diyen sendika yöneticisini bir idama mahkum etmedikleri kalmış. Disiplin kuruluna vermişler. Birliği savunduğu için "cezalandırmışlar". Birliği savunduğu için cezalandırmış olmaktan korkup, bu kez ceza gerekçesini vermemişler. Sorunca, görüşlerden değil, sen işçileri Türk Metal'e geçiriyormuşsun, o yüzden cezalandırıldın demişler.

Ancak yaşam doğruları kanıtlıyor. Otomobil-İş kendisine sınıf sendikası diyor ama hiç de böyle davranmıyor. Sınıf sendikası için doğru tutum Türk Metal ile birlikten geçer. Bu tutumu alamayan sendika, yanlışa savruluyor. Birlik diyeni cezalandırmaya başlıyor. Yanlışa battıkça, güç kaybediyor. Örneğin Netaş'ı kaybetti. Bunların "suçlusu" birliği savunan bir sendikacı değil, sendikanın yanlış tutumudur. Bugün Otomobil-İş ve Türk-Metal üyesi fabrikalarda tartışmanın odak noktası bu konudur.

Laspetkim-İş sendikasının bölücü çabaları da petrol işçilerine ve işçi sınıfına zarar veriyor. *Alınteri* dergisinin düzenlediği panele, 19 yıllık yiğit ve sağduyu sahibi bir petrol işçisini göndermişler. Laspetkim üyesi işçi arkadaş, eline verilen metni okudu. Metin açık bölücü sendikal propaganda yapıyordu. DİSK açılmalıdır diyor ve Türk-İş'te birlik diyenleri korkaklıkla suçluyordu. Bu yasalarla Türk-İş değişmez diyordu. İlginç bir sav da "Türkiye işçi sınıfının pusulası DİSK'tir" görüşüydü.

Biz TKP'li işçiler olarak Laspetkim üyesi işçi arkadaşlara şu soruları sorduk:

1. Bu yasalarla Türk-İş'te değişiklik olmaz, bu sendika devrimci olmaz diyorsun. İşçi sınıfına güven nerede kaldı?

2. Türk-İş gibi, geçmişte burjuva mantarlarının güçlü geliştiği ve faşizmin sendikası yapılıp işçi sınıfının üzerine salınmaya çalışılan bir sendikada çalışıp, bunu "devrimcileştireceğiz" demek mi korkaklık, yoksa bu arenayı terketmek mi?

3. Pusula birlik ve militanlıktır. Birlik konfedarasyonu Türk-İş'tir. Militanlığın kendisi işçi sınıfında vardır. O zaman neden pusula DİSK olsun?

Laspetkim-İş üyesi 19 yıllık işçi arkadaş, metnin kendisinin olmadığını belli etti. Çok sıkıldı. Sağduyu sahibi hiçbir işçi bu söylediklerimize yanlış diyemedi. Yanlış diyemedi ve Türk-İş'te birlik doğrudur dedi. Doğruya geldi. Yaşam dayatıyor.

Bugün petrol işçilerinin militan sendikal birliğinin yakası Türk-İş üyesi Petrol-İş'tir. Petrol-İş'in bir yönetim kurulu üyesi "biz devrimciyiz, Türk-İş'teyiz, ve istediğimizi yapıyoruz" dedi. Bunu Petrol-İş üyesi işçiler yaşamda da yansıtıyorlar. Laspetkim, derhal Petrol-İş ile birlik için girişimlere başlamalıdır.

Sendikanın, ekonomik demokratik haklardan da önce ilk akla getirdiği, işçilerin birliğidir. Laspetkim birliği bölerek devrimcilik yaptığını sanıyorsa yanılıyor. Nitekim Laspetkim üyesi işçi arkadaşlar da, bir konuşmada "bugün Türk-İş'te birlik demek doğrudur" dediler. Laspetkim yöneticileri işçileri bölücülük yönünde burjuva görüşlerle zehirleyecekler tabanın sesine kulak vermelidirler.

Türkiye'de bugün bir Türk-İş var. Doğrusuyla, yanlışıyla bir Türk-İş var. İki milyona yakın işçinin örgütlü olduğu bir Türk-İş var. Sendikal birliğin yuvası Türk-İş'tir. Militanlık Türk-İş'te çok gelişti, mutlaka daha da gelişecektir. İlginçtir, hemen hemen tüm devrimci örgütler, Türk-İş'in her yanlışından sonra DİSK türküsü söylemeye başlıyorlar. Ama bu türküyü artık ağıtvari bir uzun hava gibi söyler oldular. Çünkü yaşam Türk-İş'te militan sendikal birliği dayatıyor.

Yaşamın gerçeklerini, işçi sınıfının temel çıkarları açısından doğru değerlendiren TKP merkez yayın organı, Türkiye işçi sınıfının tartışma gündemini giderek daha çok belirliyor. Bu kadar da değil. TKP artık İstanbul'da birçok işçi yatağında, işçi eylemlerinin içinde ve önündedir. 1988-1989 örgütsel stratejisi ile bu gidişini işçi sınıfının içinde daha bir oturtup yaygınlaştıracak ve giderek işçi sınıfının ana siyasal gücü olacaktır.

Bu doğrultuda tartışmanın gündeminde yalnızca sendikal birlik sorunu yoktur. Ancak bu sorunun siyasal önemi ve anlamı büyüktür. Bu nedenle bu sorun giderek siyasal tartışmaların da önemli bir odak noktası oldu.

Öteki siyasetlerin aldığı tutumların çeşitli özellikleri var. Bazıları, sendikal birliği tartışmak sendikalizmdir gibi "devrimci" bir gerekçeyle kıvırtmaya başladılar. Bunları, sendikal birliği, örgüt disiplinini öylesine çiğneyerek "savunuyorlar ki, gerçekte dinamitliyorlar. Birçoğunda da yanar döner bir kaypaklık var.

Bunlar Türk-İş militanlaştığında, iyi, Türk-İş'te birlik diyorlar. Bir dönme oldu mu hemen ayrı sendika diyorlar. Sağ oportünistler bu işi haince, yapıyorlar, "sol"lar ise çocukça, oyuncağı verilmediğinde ağlayan çocuklar gibi. Hep aynı şeyler "CIA kurdu", "DİSK kavga verdi, o hiçbir şey yapmadı", "faşizme ortaklık etti", "nesnel anlamda birliktir, içi koftur", vb. Anlatamıyoruz ki, biz sendikal birlik deyince, koltuğa oturanların birliğini değil, örgütsel anlamda birliği savunuyoruz. Sendikayı CIA'nin kurduğu da bizi ilgilendirmiyor. Şimdi ne olduğu, nereden nereye geldiği ve daha da gelebileceği bizi ilgilendiriyor. Nesnel anlamda sendikal birliktir, evet içi koftu ama bal gibi de doluyor.

Biz Türkiye işçi sınıfına, onun devrimci yoluna inanıyoruz. Bu devleti çökertmek için, sınıfımızın iktidarını kurmak için yola çıktık. Bunca köklü değişiklik için yola çıktıktan sonra, elbet bu sendikamızı da istediğimiz yönde değiştireceğiz. Eski, yeni sosyal demokratlar, sağlı sollu oportünistler, Troçkistler varsın karşımızda kolkola girip bizimle kapışsınlar.

Güçlü olmalıyız yoldaşlar. Fabrikalarda, sendikalarda, işçi semtlerinde güçleniyoruz. Ama yetmez. Hava dönüyor. Siyasal ortam kızışıyor. Tek umudumuz var, tek yolumuz var: Devrim. Onu gerçekleştirecek bir işçi sınıfı var. TKP var. İdeolojik, siyasal sağlamlığımız olduğu için şanslıyız, daha hızlı, daha güçlü olmalıyız.

12. Özveri Taarruzu'nda görev başında!

Partimizin, Avrupa örgütleri için erken başlattığı 12. Özveri Taarruzu, hedefini normal süresinde tamamlayarak üstün başarıyla bitmişti. Şimdi de, değişik bölgelerde bir-iki hafta arayla, Türkiye örgütlerinin 12. Özveri Taarruzu başladı.

Ortam içten içe kaynıyor. İşçi sınıfının ve emekçi halkımızın mücedelesi yükseliyor. Yaklaşan devrimci dalgayı kucaklamamız gerekir. Mali sorunların işlere yetişmemizi engellemesine izin vermeyeceğiz. Bunun için 12. Özveri Taaaruzunu Türkiye'de de aynı üstün başarıyla bitireceğiz.

Özveri taarruzu yalnızca mali açıdan önemli değildir. Taarruz her zaman, davaya tutkuyu artıran, "ben demek ben demektir"i kazıyıp, "örgüt demek ben demek, ben demek örgüt demektir" anlayışını yerleştiren, komünist formasyonu geliştiren, sahte, geçici yol arkadaşlarını ayıklayan komünist bir okul olmuştur. Bu yıl da öyle olacaktır.

1988-1989 örgüt stratejisinin koyduğu kilit görev, üye sayısını, özellikle de işçi üye sayısını artırmaktır. Bugün, komünizm eşittir üye kazanmaktır. Bu yılki taarruzu, bu görevle birleştirmeliyiz.

Son MK toplantısında vurgulandığı gibi, 1988-1989 örgütsel stratejisinin en önemli amaçlarından biri de daha sıkı bir örgüt yaratmaktır. Taarruz bu yönde de bir araç olmalıdır.

Bugün Türkiye'de burjuvazi, işçi sınıfına karşı yoğun ve yaygın bir ekonomik şiddet uyguluyor. Bu, zaman zaman, örgütsel normları sulandırmanın, laçkalaştırmanın, hem de *kendi içinde* haklı bir gerekçesi olabiliyor. Ama olmamalıdır, oldurulmamalıdır.

Ekonomik şiddetiyle, her türlü zorbalığıyla bu düzeni yıkacaksak, özverili ve disiplinli bir öncü müfreze zorunludur. Ekonomik şiddet bunu engelleyecekse, o zaman biz onu engelleyemeyeceğiz demektir. Komünist partisi militanlarından, sempatizanlarından, fazla olanaklarını değil, özveri istiyor. İsterse yüz, isterse bin olsun, önemli olan inanç uğruna, devrim uğruna özveri olsun!

Haydi görev başına!

***Örgüt ve Örgütçü* kitabını, yoldaşlarımız, bir kez daha okuyup, iyice özümsesinler.**

Her komünist iyi bir yönetici olmalıdır

Yönetici, sekreter, eski yoldaşlarımızın ilk ve önemli görevlerinden birisi, parti içinde ideolojik çalışmayı diri tutmak, yeni yoldaşlarımızı Leninci parti anlayışıyla yoğurmak, bilinçlendirmektir.

Can Kocadayı

İllegal koşullarda örgütlenen, çalışan bir partide parti kadroları kolay yetişmiyor. Uzun zaman alan, zahmetli bir çabayı gerektiriyor.

Partimiz Türkiye'nin en eski partisidir. Fakat bugüne değin burjuvazi tarafından birçok kez tırpanlanmış, sık sık büyük tutuklamalar görmüş, değerli kadrolarını kaybetmiştir.

Kuşkusuz böyle kayıpları salt, Türkiye burjuvazisinin, polisinin yeteneklerine bağlamak da saflık olur. Dönem dönem, parti içinde uç veren, sağ oportünist-likidatör eğilimler ve parti normlarının çiğnenmesi de polisin işini kolaylaştırmıştır.

Sağ oportünist-likidatör akımların yaydığı legalist-reformist eğilimler parti üyelerinin bilincini bulandırmış, legalist yanlarını öne çıkarmış ve sonuç olarak, ya polisin eline kolayca düşmelerini, ya da reformizme yönelerek komünistlikten, dolayısıyla partiden uzaklaşmalarını getirmiştir.

Her tasfiyeden ya da tırpanlanmadan sonraki toparlanma dönemlerinde genç ve yeni kadrolar birçok şeyi el yordamı ile bulmak, bir bakıma yeniden başlamak durumunda kalmışlardır. Partimizin eski, deneyli kadrolarının birikimleri yeni kadrolara yeterince aktarılmamıştır. Bu da partimizin hızlı gelişmesini önemli ölçüde etkilemiştir.

Hiçbir komünist partisi oportünizme karşı otomatik bir bağışıklık taşımaz. Partiye yeni kazanılan üyelerimizin geldiği toplum bellidir. Hiç kimse, o güne değin yoğun etkisi altında yetiştiği egemen burjuva ideolojisini, küçük burjuva eğilimlerini, ceketini çıkarır gibi üstünden sıyırıp atamaz. Partimizin yönetici, sorumlu kadroları komünistin ancak komünist partisinde, onun çelik disipliniyle, kollektif çalışmasıyla yetiştiğini, oportünizme karşı aşılandığını unutmamalıdır. Üye almak için hazır yetişkin komünist aramamalıdırlar. Yeni, parti yaşamı açısından genç yoldaşlarımıza bu anlayışla, bir yandan onları yetiştirme amacıyla, öte yandan kesinlikle itici olmadan, güvenle yaklaşmalıdırlar.

Her komünist iyi yönetici olmak zorundadır

Yönetici, sekreter eski yoldaşlarımızın ilk ve önemli görevlerinden birisi, parti içinde ideolojik çalışmayı diri tutmak, yeni yoldaşlarımızı Leninci parti anlayışıyla yoğurmak, bilinçlendirmektir.

Partimize yeni üye alınan yoldaşlarımız, inançlı ve özverili olmalarına karşın, hem kendi istedikleri ve hem de partimiz için yaşamsal önem taşıyan hızda gelişme gösteremiyorlar. Yeni yoldaşlarımızın inancı Marksizm-Leninizm'le derinleştirmeli, özverileri daha iyi kanalize edilerek değerlendirilmelidir.

Yoldaşlarımızın çok yönlü gelişmelerinin ağır yürümesinin kuşkusuz birçok nedeni var. Örneğin, günlük pratik çalışmalara boğulma, çok kötü bir eğilim olan "gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım" veya "ben işimi bilir, onu yaparım" anlayışı bunlar arasında sayılabilir.

Sorumlu sekreter yoldaşlarımızın, yeni üyelerin sorumluluk alanlarını belirlememeleri veya belirleyememeleri, onların yeteneklerini iyi kavrayıp önlerine somut, yeterli açıklıkta görev koymadaki eksiklik, yönlendirmenin yetersiz olması, denetimin gözardı edilmesi vb. parti kadrolarının yetişmesinde son derece olumsuz rol oynamaktadır. Oblomovluk, "adam sende"cilik, görevi savsaklama komüniste yakışmaz. Eğer varsa, bu eğilimler en kısa zamanda saflarımızdan atılmalıdır.

Şunu kafamıza çok iyi yerleştirmeliyiz ki yoldaşlar, partimiz, Türkiye Komünist Partisi, işçi sınıfının öncü partisidir. Yaşamını işçi sınıfına, devrime, komünizm davasına adamış insanlardan oluşan bu örgüt, sınıfına layık olmayı, onu devrime götürmeyi her düzeyde yöneticileri ve üyeleriyle başaracaktır. "Öncü parti, yönetici partidir. Parti, üyeleri eliyle yönetici olur, üyeleri eliyle

Legalizme karşı savaşmak için de

Legal olanaklar yaratmak gerek

Partimizin 1988 Mayıs ayında yapılan plenumunda, bu konunun üzerinde önemle duruldu. Bu yönde çalışma yapma görevi yoldaşlarımızın önüne kondu. Ne var ki, bugüne dek her yörede bu yönde önemli bir mesafe kaydettiğimizi söylemek çok zor.

Can Kocadayı

TKP'nin, onun üyelerinin görevleri, MK kararlarında belirlenmiş, parti yayınlarında açıklanmış, önümüze konmuştur. Parti kararlarının hayata geçirilmesi, parti üyelerinin girişkenliğiyle, özverisiyle sağlanabilir. Yoldaşlarımız işçi sınıfının, emekçi yığınların içine dalmak, onları parti politikamıza kazanmak için çalışıyorlar.

En doğru görülen politik çözümlemeler bile yığınlarla bütünleşmedikçe, onlara malolmadıkça bir anlam taşımaz. Sabırla, inatla yığınlara seslenmek, parti politikamızı, doğruları onlara anlatmak zorundayız.

Yığınları kazanmanın, onları parti politikamızın çevresinde toplamanın kuşkusuz birçok yolu vardır. Günümüz koşullarında bunlardan biri de legal odaklar yaratmaktır. Partimizin 1988 Mayıs ayında yapılan plenumunda, bu konunun üzerinde önemle duruldu. Bu yönde çalışma yapma görevi yoldaşlarımızın önüne kondu. Ne var ki, bugüne dek her yörede bu yönde önemli bir mesafe kaydettiğimizi söylemek çok zor. Oysa, işçi sınıfının, emekçi halkımızın içinde bulunduğu durum, ülkedeki patlayıcı siyasal ortam, böyle legal çalışma olanaklarının ne kadar geniş olduğunu açık seçik göstermektedir.

İşçi sınıfının, emekçi halkımızın yaşam düzeyi her gün bir öncekinden daha da kötüleşiyor. Düzene karşı hoşnutsuzluk, düzeni değiştirme isteği giderek kabarıyor. Fabrikalarda grevler günden güne çoğalıyor ve 1980 öncesine göre daha bilinçli ve daha kararlı bir biçimde sürüyor. Grevci işçiler, aydınları, diğer emekçi katmanları öncü sınıfa yakışır bir kararlılıkla yanlarına çağırıyorlar. İşçi yataklarında, gecekondu semtlerinde en umulmaz bir olay bile büyük patlamalar yaratabiliyor.

Nereden başlayacağız sorusu önümüze geliyor. Sorunun yanıtı da apaçık karşımızda duruyor. En küçük legal olanaktan yararlanacağız, onu daha da genişleteceğiz. Her parti komitesi, her hücre, her partili, çalıştığı, yaşadığı bölgede, özgül koşulları değerlendirerek, dernek veya benzeri kuruluşlar oluşturulmalı, çevredeki emekçiler için çekim merkezi olacak legal odaklar yaratmalıdır.

Bu konspirasyonla çelişmiyor. Komünistler, hiçbir zaman, yığınlarla birlikte, onların içinde oldukları zamanki kadar güvenlikte olamazlar. Parti militanları, sempatizanlar, polisin, her türden ajanın izlemesinden ancak konspirasyonun, gizli çalışma normlarının abartılmadığı, fakat gözardı da edilmediği çalışmalar içinde korunur, yığınlarla eylemde, örgütte yaşamda bütünleşerek, kaynasarak "saklanır"lar.

Legal odaklar yaratmak legalizm değildir. Partimizin güçlenmesi için önümüze çıkacak her tür legal olanaktan yararlanmak, sınıf özümüzü, perspektifimizi gözden kaçırmadıkça, legal çalışmayla illegal örgütlenmeyi birbirine karıştırmadıkça legalizm olamaz.

Legal olanakları sonuna dek kullanmakla legalizm arasındaki çizgi net çekilmez, illegal örgütlenme, illegal çalışma legalite içindir denirse, yani, legal çalışma asıl amaç olarak konursa, işte o zaman legalizm batağına doğru yol alınmaya başlanmış demektir. Günümüzde bunun en somut ve çarpıcı örneğini TBKP adıyla kurulmak istenen partide, onun reformist, likidatör liderlerinde görüyoruz.

1908 yılında RSDİP'te ortaya çıkan likidasyon yanlılarının attığı "legalite için savaş" belgesine karşı bakın Lenin ne demiş:

> "F. Dan yoldaşın 'Legalite İçin Savaş' başlıklı yazısı baştan aşağı, düpedüz reformizme varan likidatörlük ruhuyla aşılanmış. 'Legalite İçin Savaş'ın başlıca devrimci görevlerden olduğunu, bir bayrak olduğunu vs. söyleyerek, Dan yoldaş komünist görüşü değil, liberal-burjuva görüşü savunuyor."

Burada isimleri değiştirsek, bizim reformist-likidatör TBKP'cilerimizle karşılaşıyoruz.

Legal çalışma uğruna burjuvaziye yaltaklanmaya, yağcılığa kadar varan yalvarmalar, legalizm batağının çıkmazını, karanlığını gösteriyor.

Ne ilginçtir ki, bunlar bir zamanlar Lenincileri, "bataklıkta vıraklayan kurbağalar" diyerek aşağılamak istemişler, böylece de ne kadar sert(!) ideolojik mücadele verdiklerini göstermişlerdi. Bugün artık kimin bataklıkta vırakladığı, kimin Lenin'in yolunda olduğu somut olarak görülüyor. Tarih hiç unutmuyor, hiç affetmiyor.

Aslında, bu yazıda amacımız TBKP'cilerin ne olduklarını teşhir etmek değil. Bu zaten biliniyor. Bir, legalizmin batağını anlatmada çok güzel örnek oldukları için yazımıza aldık. Bir de şunu vurgulamak istiyoruz:

12 Eylül faşist darbesi ardından yığınlarda beliren ürkeklik, yılgınlık, yerini hızla kararlılığa bırakıyor.

SHP'li ve TBKP'li sosyal demokratlar, reformistler, her türden oportünist akımlar, işçi sınıfında, yığınlarda beliren bu kararlılığı iğdiş ederek, düzeni sarsmayan, burjuvaziyi rahatsız etmeyen bir kanala akıtmak için çabalıyorlar. Legal platformlardan yararlanarak, legalizmi tek kurtuluş yolu olarak gösteriyorlar. Oysa işçi sınıfının, emekçi halkımızın tek kurtuluş yolu devrimdir.

Komünistler bu oyunu bozmak, bunların reformist-burjuva yüzlerini açığa çıkarmak durumundadırlar. Legalizmle, reformizmin her türüyle kıyasıya, barışmaz bir savaşım sürdürürken, önümüzdeki legal olanakları onlara bırakmamalı, en kıskanç ve en akılcı bir şekilde kullanmalıyız.

Partili yoldaşlarımızın, sempatizanlarımızın, parti çalışmasının bu önemli alanında başarılı olabilmeleri, onların partimize birçok yeni üye kazandırmalarını, sempatizan halkasını kat kat genişletmelerini, o güne dek öngöremedikleri yepyeni çalışma alanları, olanakları bulmalarını getirecektir.

Legal alanda çalışma yeteneğimizi geliştirmek, bu silahı da elimize almak, illegal partimizin önderliğinde devrimi başarmak için burjuvaziye ve yandaşlarına karşı kullanmak zorundayız.

yönetir. Bu nedenle, her komünist iyi bir örgütçü, yani iyi bir yönetici, lider olmalıdır. Bu, ideolojimize, sınıfımıza ve partimize borcumuzdur." R. Yürükoğlu yoldaş *Örgüt ve Örgütçü* kitabında böyle diyor. Bu kitap her kademede parti üyelerince okunmalı, çok iyi özümsenip hayata geçirilmelidir.

İnsan *ta başında, doğduğunda,* parti kadrosu yetenek ve birikimiyle doğmuyor. Süreç içinde, eylemde, somut sorunlarla karşılaştıkça kendini eğitiyor, yeniliyor. Pratik çalışmayla sarmaşan teorik bilinçlenme kadro yetiştirmemizde yakalanacak ana halkadır.

Görev atmak değil görev dağıtmak

Her örgüt yapısı gereği, zorunlu olarak alt-üst ilişkilerinden oluşur. Üst, yani yönetici, bir takım yetkilerle donanmış, emir veren bir buyurgan değildir. İyi yönetici, kendine bağlı yoldaşlarına görev vermeden, o görevi önce kendisi çok iyi anlamalı, her yönüyle düşünmeli, gözden geçirmeli, niteliğini, çerçevesini, avantaj ve dezavantajlarını, koşullarını en iyi biçimde açıklamalıdır. Sekreter, kendisine bir üst yöneticisi tarafından verilen görevi üzerinden başkasına atar gibi davranamaz. Yoldaşını yönlendirir, onun yeteneklerini geliştirmesine her alanda, her zaman yardımcı olur.

Görevin bitiminde, başarılı yoldaşımız onurlandırılmalı, çalışması övülmeli, yeni göreve kendine güveni pekiştirilerek hazırlanmalıdır. Öte yandan, pek başarılı olunamayan bir görev sonrasında da kızmak, bağırmak, çağırmak artık durumu değiştirmez. Aksine yoldaşımız üzerinde yıkıcı etki yapabilir. Görev gerektiği ölçüde başarılamamışsa, sekreter başarısızlıkta kendi payının da olduğunu düşünmeli, nerede hata yaptığını aramalıdır. "İnsanı mı yanlış seçtim, görevi tam belirleyemedim mi, yönlendirici olamadım mı, nerede yanıldım" diye düşünmeli, kendini gözden geçirmelidir.

Eleştiri, özeleştiri her eylemin, her çalışmanın ardından kesinlikle yapılmalıdır. Bunu yaparken, eleştirinin yapıcı, yönlendirici, perspektif verici olmasına özen gösterilmelidir. Özeleştiri de hiçbir zaman günah çıkarma, üzerinden suç atma olmamalı, saptanan eksiklik ve yanlışlar hızla düzeltilmeli, bir daha tekrarlanmamalıdır.

Parti yapısı içinde, büyük görev, küçük görev, legal alandaki görev, illegal alandaki görev diye bir sınıflandırma, ayrım yoktur. Bütün işler toplam olarak partimizin kazanç hanesine yazılır. Bazı görev kaçkınlarının öne sürdükleri gibi, 'adam harcamak için şu ya da bu göreve alınmak' türünden yorumlar, buna başvuranın kendi küçük burjuvaca açık gözlüğünün yansımasından başka birşey değildir.

En alttaki hücre üyesi yoldaşımızdan, genel sekreter yoldaşımıza kadar her üyemiz aynı parti disiplinine uymak, parti normlarını aynı titizlikle korumak, savunmak zorundadır. Parti, normların şurasından burasından kemirilmesine izin veremez.

Partinin kökü de hücredir

Komünist partisi yaşayan bir varlıktır. Canlıdır. İşçi sınıfının, emekçi yığınların içinde yaşar, kök salar. En ulu ağaç bile kökleri topraktan söküldüğünde kurur. Komünist partileri de öyledir. Onun can damarları, eli, gözü, kulağı, yığınların içindeki kökleri hücrelerdir. Hücre sekreteri durumundaki yoldaşlarımızın bunu çok iyi kavramaları, sorumluluklarını çok iyi özümsemeleri, partimiz için yaşamsal önemdedir. Partiye üye alınan her yeni yoldaşımız, ilk sorumlu olarak onu tanır, kendine onu örnek alır. Partili olmayı, parti normlarını ondan öğrenir.

Her parti üyesi, parti disiplinine uymak, parti normlarını gözü gibi korumak, savunmak zorundadır dedik. Bunların başında da, her parti üyesinin bir parti biriminde aktif görev alması, saptanan miktar üzerinden parti keseneğini düzenli ödemesi gelir. Bu ilkeseldir. Değiştirilemez. RSDİP (Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi) içinde Lenin ile menşevik Martov arasındaki en büyük tartışma bu ilkesel konudan çıkmıştır. Bu, Bolşevik-Menşevik ayrışmasının temel konularından biri olmuştur.

Parti keseneklerinin toplanması, mali rapor hazırlanması sekreter yoldaşlarımızın devredemeyeceği, savsaklayamayacağı ana görevlerdendir. Sekreter, partinin parasının gerekli yerlere harcanmasından ya da bir üst sekretere aktarılmasından sorumludur. Hiçbir hücre ya da komite sekreteri, bir üst sekreterine danışmadan, parti kasasından harcama yapamaz, borç veremez.

Yoldaşlarımızın, partimiz için o çok dar bütçelerinden ayırdıkları parti üyeliği keseneklerine büyük değer biçmeli, parti kollektifi içinde, en gerekli alanlarda kullanmaya en yüksek özeni göstermeliyiz.

İşimiz kolay değil, ama elimizde yolumuzu aydınlatan Marksizm-Leninizm, komünist partimiz, TKP'miz var. İdeolojimize, sınıfımıza, partimize layık olacağız, Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi, borcumuzu ödeyeceğiz. YOLDAŞLAR İLERİ!

İşkence, baskı edebiyatı halkın gerisinde kalıyor

Artık yeter

Devrimci örgütler, işkence, baskı edebiyatından vazgeçmeli, bugünün görevini doğru görmelidirler: Gün, mücadele, kavga rüzgarlarını fırtınaya dönüştürme günüdür.

B. Efeoğlu

Türkiye'de işkence, baskı, zulümün olduğunu gösteren yazılar sol dergi ve gazetelerden eksik olmuyor, çarşaf çarşaf sayfaları dolduruyor. "Mücadele yükseliyor" gibi başlıklar atılırken, yerlerde polis tarafından sürüklenenlerin, kaçan insanların resimleri basılıyor.

Baskı, zulüm, işkence, hele ki Türkiye gibi bir zayıf halkada, burjuvazinin *her* devlet biçimi altında kullandığı bir gurup yöntemdir. Faşist devlet bunu "olağan"dan çok daha fazla kullanır, ana olarak bunu kullanır. 12 Eylül'de faşizme başvuran burjuvazi, kurtuluşu için çareyi herşeyi bastırmada buldu. Ancak, çıplak diktatörlüğün ve baskının, işkencenin kaldıraçları tekelci burjuvazinin karşılaştığı açmazların hiçbirini çözmeye yetmedi. Faşizm çözüldü.

Faşizm yıllarında bile, baskı, zulüm, işkenceden *sürekli* bahsetmek doğru değildi. Birincisi, böyle yapmak, faşizmi baskı, işkence, zam, zulüm ile sınırlama anlayışını gösterir ki, bu yanlış bilinç vermek olur. İkincisi, böyle yapmak, korku ve yılgınlık yaymak isteyen faşizmin ekmeğine yağ sürmek olur. Yığınların psikolojisini, konumlarını ilerleterek devrime varmayı hedefleyen bir parti, ağlaşmaz. O dönemde, komünistlerin önünde duran görev, tam tersine bunu kırıp, yerine mücadele ruhu aşılamaktı. Ve partimiz bunu yaptı.

Yıl 1988. Hâlâ 12 Eylül'ün işkencelerini ve süren baskıları manşet yapmak *hiç* doğru olmaz. Kuşkusuz bugün Türkiye'de işkence ve baskı vardır. Ama döneme damgayı vuran bunlar değildir. Devrimcilerin, komünistlerin görevi, ortamı doğru değerlendirip ona uygun mücadele yollarının propagandasını yapmaktır.

Bugün işçi hareketi koca bir çığ gibidir. İşkenceler, baskılar, yasaklar vb. ona vız geliyor. Bu çığı iyi karşılamak, ona hedefi doğru gösterip, onun daha da büyümesini sağlayıp, burjuvaziyi alaşağı etmek gerekir. Nitekim bugün yığınlar da bu doğrultuda propaganda istemekte, işkence edebiyatına ilgisizlik göstermektedir.

Devrimci örgütlerin yıllardan beri yaptığı, ille de işkence edebiyatını sürdürme yanlışına karşılık, artık kendilerine menşevik demek bile iltifat yerine geçen, sosyal-emperyalist, sosyal demokrat Yağcı'lar, halkın içinde bulunduğu durumu kavrıyor ve ona göre konuşuyorlar. En son olarak Yağcı savunmasında, "işkenceyi olabildiğince kısa anlatmaya çalıştım" dedi. Bunun bir nedeni, Yağcı'ların, değil "sistematik", büyük olasılıkla "sistematik olmayan işkence" bile görmemiş olmalarıdır. Ama, bir nedeni de, bu adamların halkın nabzını yakalamış, işkence konusunun artık ilgi uyandırmadığını anlamış olmalarıdır. Yağcı'lar bu ustalığı, halkı kandırmada başarılı olabilmek için gösteriyorlar. Zaten göle çaldıkları maya tutmadı, bir de nabza göre şerbet vermede yanılırlarsa, hepten soyutlanmaktan korkuyorlar. Devrimci örgütler, hareketler de aynı ustalığı devrimci amaçlarla göstermeli, hâlâ yaptıkları işkence, baskı edebiyatıyla halkın gerisinde kalmaktan vazgeçmelidirler.

Devrimci örgütlerin, en iyi tabirle, "karamsar" bakışları ve bunu topluma aşılamaları her siyasal olayı değerlendirmelerinde görülüyor. Örneğin, *Devrimin Sesi*'nden bir cümle okuyalım:

> "Faşist gericilik ve hükümet grev yasaklarını genişletme, gösterileri yasaklama cesareti bulabiliyor" *(Devrimin Sesi,* sayı:66)

Burjuvazinin yapmak istedikleri ortadadır. Ama bugün, toplumsal yaşama damgasını vuran, burjuvazinin yasakları artırma cesareti değil, tam tersine, çıkan protesto seslerine saldıramama cesaretsizliğidir. Burjuvazi, kavganın boyutlarını büyütmemek için, protesto seslerini, yasaları kullanarak, havuç siyasetini öne sürerek vb. susturmaya çalışıyor. Elbette sopa siyasetini kullanmak için de can atıyor. Ama bunu kullanabilme düzeyi nedir?

1 Mayıs'ta bu düzeyi gösteren bir örnek yaşadık. Taksim'e gelmek için yürüyüşe geçen binleri polis durdurduğunda, kalabalık guruplar halinde yürüyenlerin üzerine gidemedi. Tam tersine, ancak sokaklara tek tek dalanların üzerine gidebildi. Niye? Toplu gücün üzerine gelmesinden korkuyor da ondan.

Burjuvazi de, polisi de, yıllardır yayılan korku psikolojisinin artık yerinde yeller esmesinden korkuyor. Korku psikolojisine kapılma sırası onlara geldi. Durum böyleyken devrimci örgütlerin işkence, baskı diye tutturmaları, burjuvazinin ekmeğine yağ sürüyor. Devrimci örgütler bundan vazgeçmeli, bugünün görevini doğru görmelidirler: Gün, mücadele, kavga rüzgarlarını fırtınaya dönüştürme günüdür.

Kapitalizmin gözü herşeyi kâr deliğinden görür

Toplumun da doğanın da tasası kapitalizmin kâr yasası

Burjuvazi kendi yarattığı, giderek ağırlaşan çevre sorunlarına ancak kârlı gördüğü alanlarda ve düzeylerde el atıyor. Köklü çözümlere nefesi yetmiyor.

Emperyalist ülkelerin, kamuoyunun tepkisi nedeniyle kendi ülkelerinde imha edemedikleri zehirli fabrika atıklarını az ya da orta gelişmiş ülkelere taşımaları son yıllarda dünya kamuoyunda yaygın tepkilere yol açtı.

Olayın, basit anlamda çevre kirliliğini bile aşan boyutları, çok "uygar" emperyalist ülkelerin fırsat buldukları anda ne denli canice hareket ettiklerini gösteriyor.

Az ya da orta gelişmiş ülkeler bu atıkları ithal ederek ya ucuz yakıt gereksinimini sağlıyor, ya da ton başına belli bir ücret karşılığı kendi ülkelerinde depo ediyorlar. Bu atıkların satılamadığı, ya da depolanamadığı durumlarda ise, emperyalist ülke gemileri yine az ve orta gelişmiş ülkelerin sahillerine, açık denizlere tonlarca zehirli atığı gizlice boşaltıyorlar.

Avrupa çöplerinin yüzde 10'u, küçük bir Afrika ülkesi olan Gine-Bisau'ya dökülüyor.

İtalya'nın Nijerya sahillerinde Koko Limanı'na gizlice bıraktığı 3 bin tonluk 200 varil zehirli sanayi atığı skandal oldu. Nijerya hükümeti aralarında İtalyanların da bulunduğu 15 kişiyi tutukladı. Bundan sonra bu tür suçların ölümle cezalandırılacağını açıkladı.

Öte yandan Suriye bandıralı *Zanoobia* gemisi İtalya'ya ait 2 bin ton zehirli sanayi atığıyla gerçek anlamda bir dünya gezisi yaptı. Söylendiğine göre, gemi, çöpleri boşaltacak yer bulamadığı için, birbiri ardına hastalanan onsekiz mürettebatıyla birlikte Cenova Limanı'na geri dönmüş.

Yine İtalyanlar, Ürdün ve Yunan bandıralı iki gemiye yükledikleri 2 bin 500 ton radyasyonlu kimyevi sanayi çöpünün Suriye'ye boşaltılmasına izin verilmemesi üzerine, bunları gizlice Lübnan ve Suriye açıklarına döktüler. Olaydan sorumlu birçok kişi tutuklandı. Ancak olayın sorumlularından, Suriye başbakanının oğlu tutuklanmadı. Bu ülkelerde ikinci bir emre kadar denize girmek ve balık tutmak yasaklandı.

Geçtiğimiz günlerde bir Alman gemisinden boşaltıldığı sanılan içi kimyevi madde dolu yüzlerce varil de Samsun, Ordu ve Bafra sahillerinde karaya vurdu. Denize girmek ve balık tutmak yasaklandı.

Bilindiği gibi konu, ilk kez geçen yıl sonlarında Türkiye'nin gündemine girdi. Almanya'dan getirilen fabrika atıkları Bandırma sınırları içine boşaltılsın mı boşaltılmasın mı tartışması sürerken, Panama bandıralı bir gemiyle yine Almanya'dan getirilen fabrika atıkları Isparta'daki Göltaş çimento fabrikasına taşındı. Federal Almanya'da hiçbir belediyenin kendi sınırları içinde yakmak istemediği bu atıkları Göltaş çimento fabrikası "katı yakıt" olarak ithal etti.

Bu arada kamuoyunun tepkilerinden dolayı, hükümet, çevre koruması yönünden tehlikeli ve zararlı maddelerin ithalinin kontrolu hakkında 5 Haziran 1988'de alelacele bir tebliğ çıkardı. Göltaş çimento fabrikası, "çöplerin" ithali için izin aldığına dair belgeleri olduğunu söyledi.

Göltaş çimento fabrikası bu "izin" belgesini Isparta Sanayi ve Ticaret Odası'ndan alıyor. İşin ilginç yanı "izin" belgesini veren Isparta Ticaret ve Sanayi Odası başkanı Şevket Demirel, aynı zamanda Göltaş çimento fabrikasının en büyük hissedarlarından biri.

Alman çöpleri geri gönderildi, ama hükümetin 5 Haziran'da yayınlamış olduğu tebliğ aradan bir ay bile geçmeden iptal edildi. Tebliğin, "bazı hammaddelerini" bu tebliğ nedeniyle ülkeye sokmakta zorlanan demir-çelik sanayicilerinin yoğun baskıları sonucu iptal edildiği basında yer aldı.

Yine geçtiğimiz yıl kasım ayında, Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde kurulu Büyüktemiz şirketinin ilçeye ithal çöp getirme girişimine ve Karadeniz Ereğlisi'ne Hollanda'dan getirttiği, "demir tozu" denilen 19 bin 776 ton çöpün boşaltılmasına izin verilmedi.

Ereğli'de bu gelişmeler olurken aynı firma ikinci bir gemiyle Avusturya'dan Tuna Nehri yoluyla ithal çöp getirtti. Çöplerin boşaltılmasına izin verilmedi. Yine aynı şirketin geçtiğimiz şubat ayında Almanya'dan "özel çöp" ithal etmek istediği ortaya çıktı. Büyüktemiz şirketi'nin sahibi bir üsteğmen. Yapılan incelemelerde düzenlediği evrakların sahte olduğu da ortaya çıktı.

Bir Alman firmasının Tavşanlı'da Büyüktemiz şirketi ile özel çöp yakma tesisi kurmak istediğinin ortaya çıkmasından sonra Tavşanlı belediye başkanı şunları söyledi:

> "Bize trafo dediler, kesinlikle çöp diye birşey duymadık, kandırıldık, bu tesisi ilçemize sokmayacağız" *(Cumhuriyet,* 27 Şubat 1988)

Büyüktemiz şirketi sahibi ve sahtekâr üsteğmen Mehmet Büyüktemiz ise "özel çöp" yakma tesisini engellemek isteyenlere, tam da burjuvalara yakışır bir "suçlama" getirdi:

> "Bazı hainler yaygara koparırlarsa bunu biraz geciktirirler, ama engel olamazlar." *(agy)*

Yukarıda gerek diğer ülkelerden, gerek Türkiye'den verilen örneklerden görüldüğü gibi, çevre sorunu kapitalizmin saldırılarından kaynaklanmaktadır ve tüm dünya toplumunu ilgilendirmektedir.

TKP 5. Konresi'nin çevre sorununa ilişkin olarak almış olduğu kararda şöyle denmişti:

> "Burjuvazi kendi yarattığı, giderek ağırlaşan çevre sorunlarına ancak kârlı gördüğü alanlarda ve düzeylerde el atıyor. Köklü çözümlere nefesi yetmiyor...
>
> "... Çevre sorunları önemli bir demokratik savaşım odağıdır. Bu sorunların *kalıcı* çözümü ise kapitalizmin ortadan kalkmasıyla bağlıdır."

Gerçekten de öyledir! Canlı ve kalıcı yeşilin yolu kızıldan geçmektedir.

Hüsam Kuzgun

Burjuvazi bir yalan söylüyor, bu açığa çıkınca, bir yalan daha söylüyor

Kim ki yeşil ister yolu siyaha karşı kızıl zaf r

Temiz çevre, sağlıklı insan amacını gerçekleştirmenin, gerçek bir yeşilci olmanın yolu, kârı herşeyin başına oturtan bu düzeni yıkmaktan, kızıldan geçer.

Radyasyonlu çay, iki yıl sonra yeniden gündeme geldi. Aradan iki yıl geçtikten sonra 1986 ürünü 60 bin ton çayın radyasyonlu olduğunu burjuva devletin yetkili ağızları açıkladı.

Çernobil Nükleer Santralı'nda kaza 26 Nisan 1986'da olmuştu. Aynı yılın mayıs ayında yayılan radyasyon bulutları Karadeniz Bölgesi'ni etkilemeye başladı.

O zaman devlet yetkilileri çayda radyasyonun tehlikeli olmadığı konusunda demeçler verdiler. Televizyonda halkı uyarmak yerine, radyasyonlu çay toplantıları yaptılar. Halkı radyasyonlu çay içmeye *teşvik* ettiler.

Radyasyon Güvenliği Komitesi'nin başkanı, zamanın sanayi ve ticaret bakanı Cahit Aral şöyle demişti:

"Hiç merak etmeyin. Birşey yok. Birşey bilsem saklar mıyım? Ben bir bakanım ve bu işte görevlendirildim. Sorumluluğumu bilirim. Eğer ben sonucunu iyi hesaplamazsam, 10 yıl sonra etkileri çıkarsa, kellemin gideceğini bilirim." (*Milliyet*, 26 Haziran 1988)

Bakanın düpedüz yalan söylediği, demagoji yaptığı, aradan 10 yıl değil, iki yıl bile geçmeden açığa çıktı. Ama kellesi yerli yerinde duruyor!

Bakan öyle de burjuvazinin "bilim" kurumu farklı mı? Çevre yasasının 10. maddesine göre çevre sağlığını korumakla yükümlü kılınan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) defalarca "tehlike yoktur" diye açıklama yapmıştı. O dönem TAEK başkanı Ahmet Yüksel Özemre, "Türkiye'de hiçbir gıdada tehlikeli oranda radyasyon yoktur" demişti.

Bütün bu açıklamalar hiçbir ciddi radyasyon ölçümü yapılmadan gelmişti. 15 Aralık 1986'da Çay-Kur'un paketleme tesislerinde yapılan ölçümlerin sonucuna sansür konmuştu. Bazı Ortadoğu ve Avrupa ülkelerinin Türk ihraç ürünlerini geri çevirmesi de sansüre gerekçe olarak gösterilmişti.

Kârlarına kâr katan burjuvazi, devletiyle birlikte, bilerek en az 35 bin ton yüksek radyasyonlu çayı halka içirdi. Özel kuruluşların alıp işlediği çaylar ise o gün bugündür serbestçe satılıyor.

O gün çayda radyasyon yok diyen Türkiye Atom Enerjisi Kurumu bugün 100 bin kişinin yüksek oranda radyasyon aldığını resmi raporla açıkladı. Gazetelerde, özellikle Karadeniz Bölgesi'nde sakat doğumların arttığı yer aldı.

Hükümet 20 Aralık 1986'da şöyle bir açıklama yapmıştı:

"Ekonomik ve ticari endişelerle insan sağlığına ait çok küçük bir tehlike ihtimalini dahi gözardı etmemiz söz konusu olamaz. Bizim için tek kişinin sağlığı, tonlarca çaydan ve milyarlarca liradan daha değerlidir. Çayda ve diğer gıda maddelerinde sağlığa zararlı, tehlikeli bir durum olmadığını bütün vatandaşlarımıza duyururuz."

İki yıl sonra TAEK'ten bir görevli hükümetin bu açıklamasını şu sözlerle yalanladı:

"Kardeşim, o günlerde ara seçim vardı. Bakanın gözü çayı da radyasyonu da görecek gibi değildi" (*Milliyet*, 26 Kasım 1987)

Cahit Aral 30 Aralık 1986'da Çay-Kur'a gönderdiği yazıda 45 bin ton çayın piyasaya verilmesini yasaklıyor, ancak bu çayların imha edilmeyeceğini söylüyordu. Aradan 1 yıl geçtikten sonra, 1987 Ekimi'nde TAEK uzmanları, sağlığa zararlı olduğu için 45 bin ton çayın imha edilmesini istediler. Aradan yine bir yıl geçtikten sonra TAEK yeni başkanı Atilla Özmen, "55 bin ton radyasyonlu çayın TAEK'in 200 yıllık yakıt gereksinimini sağlayacağını, radyasyonlu çayları yok etmek istemediklerini" söyledi ve şöyle dedi:

"Bu çayların oraya gitmemesi temennilerimizden bir tanesi, fakat bunu önlemek mümkün değil. 55-60 milyar liralık mal. Ne kurtarırsanız o kâr bence..."

Burjuvazi, iş, "bilim" ve siyaset adamlarıyla birlikte halkın sağlığıyla düpedüz oynuyor. Kapitalizmin kâr güdüsü halkın sağlığını böylesine utanmaz bir biçimde tehdit ediyor.

Geçen ay, TAEK uzmanları Trabzon, Rize ve Artvin'de radyasyonlu çayları imha etmek isteyince yine kızılca kıyamet koptu. Belediye başkanları radyasyonlu çayları kendi topraklarına gömdürmeyeceklerini açıkladılar. Öte yandan halkın tepkisi karşısında ne yapacağını şaşıran hükümet, radyasyonlu çayları imha etmeyip, gizlice Ardeşen'deki Işıklı çay deposunda toplamaya başladı.

Işıklı'da köylüleri ikna edebilmek için köylülerle görüşen iki TAEK uzmanı, "çayların radyoaktivitesini yitirdiğini, herhangi bir zararın söz konusu olmadığını" söylediler. Köylüler, "tehlikesi yoksa imhası diğer illerde neden gerçekleştirilmedi, biz deneme tahtası değiliz" diyerek tepkilerini dile getirdiler. (*Milliyet*, 27 Temmuz 1988)

Burjuvazi halkın tepkisini önlemek için yalan söylüyor, aldatmacaya başvuruyor. Zamanla yalanı açığa çıktı mı, başka bir yalan daha söylüyor.

İşçi sınıfımız bu yalanları burjuvazinin başına çalacak, burjuvaziden bunların hesabını teker teker soracaktır. Temiz çevre, sağlıklı insan amacını gerçekleştirmenin, gerçek bir yeşilci olmanın yolu, kârı herşeyin başına oturtan bu düzeni yıkmaktan, kızıldan geçer.

Hüsam Kuzgun

DIŞ HABERLER

Gorbaçof'un Güney Afrika'ya bir uğursuz etkisi daha belirdi ama:

Güney Afrika'nın sıcağını söndürem yecekler

Afrika Ulusal Kongresi (ANC) yeni bir anayasa taslağı yayınladı. Yeni taslak, 1955'de kabul edilen ve "Özgürlük Belgesi" olarak bilinen anayasa taslağından geri bazı hedefleri içeriyor.

Emperyalizmin zayıf halkası olan Güney Afrika, son yılların en yüksek sınıf savaşını yaşamış, büyük özverilere, yığınsal grevlere ve ayaklanmalara sahne olmuştur.

Geçmiş sayılarımızda da belirttiğimiz gibi, SBKP yönetiminin emperyalizmle elele "yeryüzündeki sıcak noktaları söndürme" siyasetiyle Güney Afrika'da sosyalist bir devrimi engelleme çabası her yeni gelişmeyle daha da açığa çıkıyor.

Son olarak, Afrika Ulusal Kongresi (ANC) yeni bir anayasa taslağı yayınladı.

Yeni taslak, 1955'de kabul edilen ve "Özgürlük Belgesi" olarak bilinen anayasa taslağından geri bazı hedefleri içeriyor.

Bundan 33 yıl önce kaleme alınmış olan taslakta şöyle deniyordu: "Ülkemizin ulusal zenginlikleri... halkımıza iade edilecektir. Yeraltındaki maden zenginlikleri, bankalar ve tekeller, endüstri tüm halkın mülkiyetine geçirilecektir."

"Irkçılık esasının kalktığı bir Güney Afrika'da temel hükümet ilkeleri için ana hatlar" olarak nitelendirilen 25 maddelik yeni taslakta ise genel olarak karma ekonomi savunuluyor ve devlet mülkiyeti konusunda yeterince açıklık getirilmiyor.

"Özel sektör, Özgürlük Bildirisi'nin toplumsal refahı geliştirme amacını gerçekleştirmede devletle işbirliği etmeye zorunlu tutulacaktır" denen taslakta, "kamu sektörü, özel sektör, kooperatifler ve küçük aile işletmelerinden oluşan bir karma ekonomi" öneriliyor.

Bu hem Güney Afrika'da kapitalizmin gelişme düzeyi ve hem de eski taslak açısından geri bir taslaktır. Ayrıca, sorunu yeterince açık da koymuyor. Alt emperyalist olmuş, uluslararası tekellerin ekonomiye hakim olduğu bir ülkede, ekonominin tepe noktalarını tutmuş özel sektöre izin verdiğini, "uluslarası tekellerin, holdinglerin, bankaların bulunduğu bir karma ekonomi" diyerek açıklasa daha doğru olurdu.

ANC, ekonomik açıdan saptadığı bu geri hedefleri siyasal savaşımı da geriletmek için kullanıyor. Bunun suçlusu genel olarak sosyal demokrat konumlara kaymış bulunan SBKP yönetimidir. O, özellikle devrime en yakın ülkelerdeki devrimleri söndürmek için burjuvaziyle işbirliği içinde, ANC gibi devrimin başını çeken hareketleri reformist sınırlar içinde savaş yürütmeye, uzlaşmaya zorluyor. Her ne kadar Güney Afrika Komünist Partisi (GAKP) Gorbaçof'un uyguladığı siyaseti tam desteklemiyor görünüyorsa da, ANC'nin son yıl içindeki gerilemesi ve bugünkü durumu, yine de SBKP yönetiminin uğursuz etkisinin bir göstergesidir.

Ancak Güney Afrika'nın kaderi devrimdir ve devrimin güvencesi de işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı şimdiye kadar sergilediği örnek savaşımıyla uzlaşmacı-reformist zorlamaları elinin tersiyle itecek, kendi bağrından yetiştirdiği yeni liderlerle ülkesini devrime götürecektir.

Candan Selek

Demiryol-İş olağanüstü genel kurulunun ardından şu belli oldu ki:

Bu lok m tif artık durmaz

Basına yansıdığı kadarıyla sorun genel sekreterlik makamı gibi gözükse de bu, işin biçimsel yanıdır. Artık bu sendikada genç ve dinamik işçilerin geleceğe umutla bakan başkaldırısı var.

D. Mızraklı

Yıllardır statükocu sağcı bir çizgi izlemiş olan Demiryol-İş sendikası, son bir yıldır tabandan gelen muhalefetin etkisiyle sarsıldı. Aşağıdan yukarıya kadar çeşitli kademelerde faşist unsurları barındıran sendika, gelişen demokratik muhalefeti etkisiz kılmak için olağanüstü genel kurula gitti. Basına yansıdığı kadarıyla sorun genel sekreterlik makamı gibi gözükse de bu, işin biçimsel yanıdır. Artık bu sendikada genç ve dinamik işçilerin geleceğe umutla bakan başkaldırısı var.

İşçiler arasındaki bu kıpırdanışların nicel ve nitel boyutlarını görmek açısından yapılan konuşmalar önemli ipuçlarına sahipti.

İlk sözü alan Eskişehir delegesi Mehmet Esen sözlerine "diğer kesimlere kepçeyle, demiryolculara çorba kaşığıyla" benzetmesiyle başladı ve. şöyle dedi:

"Yemek yemedik, uyku uyumadık, bayram hazırlığı yapmadık, giysi almadık. Greve hazırlanıyorduk. Toplu sözleşme anlaşmasını (XII. dönem) mesai saati dışında duyduk. Beklemiyorduk. Adil seçim yapılacağına inanıyorum."

Bir buçuk yıl önce yapılan genel kurulda, M.Acıdereli'ye (sendika genel başkanı) verilen oydan daha fazla boş kullanılmış, muhalefet gurupları bir başkan adayı üzerinde birleşemediği için Acıdereli azınlığın oylarıyla başkanlığa seçilmişti.

Haydarpaşa yönetim kurulu üyesi M.Batur ise şöyle dedi:

"Sendikacılar bizi iyi tanır. Toplu sözleşme bizi tatmin etmedi. İşçiler protesto ederek merkeze telefon, telgraf ve yazılar yazmışlardır. Biz de yaptık. Bazı arkadaşlar yurdundan yuvasından edildi. Ben Emniyet Müdürlüğü'nün emriyle Sivas-Çetinkaya'ya sürgün edildim. Onlar tayin diyor. Çocuklar tatil oldu. Onlar İstanbul'da. Sendika birlik olmaktan sözediyor, ama üyelerini Diyarbakır'a, Van'a, Kars'a gönderiyor. Birlikten söz edenler, işçileri düşünmeyen sözleşmeler yapıyorlar. Bizi çoluk çocuğa hasret yaşatıyorlar."

Muhalefetin başkan adayı genel sekreter M.Yılmaz, genel kurul öncesi basına yaptığı açıklamada, tayinlerde MİT'in parmağı olduğunu ve bu durumu üyelere bizzat M.Acıdereli'nin söylediğini belirtmişti. *(Cumhuriyet*, 24 Haziran 1988) Zaten bu tür olayları tüm arkadaşlar biliyorlar. Açıkçası, sendika yönetimi işverenle, MİT'le işbirliği içindedir.

Daha sonra söz olan Sivas delegesi Mehmet Ayık ise konuşmasında şöyle dedi:

"Huzursuzluk sadece Demiryol-İş dünyasında değil. Tüm çalışanlar huzursuzdur. Paramız ABD dolarına bağlı. Ekonomiyi IMF yönetiyor. Faiz oranı yükselirse işçi inler. Vergiyi biz ödüyoruz, parsayı onlar topluyor. Mücadele vermemiz gerek. Verilmiyorsa demokrasi yok, işçi özgürlüğü yok diyelim. Kandırmamış oluruz işçileri.

"Tek yumruk dendiğinde işçi hazırız dedi, sözleşmeden bir hafta önce. Bir hafta sonra sözleşme bitti, herşey değişti. Rakama ne gerek var, aldığımız belli. 1/3 ekmek, 1/3 ev kirası, evliya olmak gerekli, kerametle geçinelim. Bu kapı kırılmalı. Siz bizden 3-4 kat daha fazla para alıyorsunuz. Ben 8-9 saat çalışırım, siz 450-500 bin TL maaş alıyorsunuz, niye bizim için müdadele etmiyorsunuz?

"Eyyamcılıkla bir yere varılmaz. Mücadeleci olalım, haklarımızı alnımızın teriyle alalım. Sözleşmeler yitirildi, işyerlerinde boykotlar var. On-onbeş arkadaş karakola alındı, neymiş işçiyi tahrik etmişler. Arkadaşlar, işçi toplu-sözleşme nedeniyle zaten tahrik olmuştur. Başka şeye gerek yok. İçimizde bir arkadaş (genel sekreter M.Yılmaz) var, bunu atarsak huzursuzluğu telafi ederiz dediler. Hayır miadını doldurmuşları atalım. Eğer sizler bizim gibi mücadele edebilseydiniz buralara gelmezdik."

Bu konuşmalar yapılırken sendika tarafından görevlendirilen görevliler muhalif delegelerin üzerine yürüyüp itelediler, konuşmaları engellemek istediler. Divan başkanı Şevket Yılmaz'ın ortamı yatıştırma çabalarına karşın güdümlü faşist militanlar (görevliler), müdahalelerini genel kurul boyunca sürdürdüler.

Basın mensupları muhaliflere yapılan saldırıları görüntülediler. Ama buna karşın, olaylarda, özellikle ön plana çıkan provokatörlere ilişkin hiçbir haber burjuva basında çıkmadı. Hatta bir işçi arkadaş gazetecilere "bunları yazın, bunlar dışarıdan getirilmişlerdir, demiryolcu değildir bunlar" şeklinde uyarıda bulunmuştu. Bir kez de ben basın mensuplarına aynı uyarıyı yaptım.

Tartışmaların ve olayların odak noktası olan Haydarpaşa şubesi genel başkanı Mahmut Kılıç yaptığı konuşmada önemli noktalara değindi:

"12 Eylül sonrası baskıcı yönetimin acısını çekiyoruz. Bir toplu sözleşme yapıldı, hepimiz biliyoruz. Kayıplar yüzde 69.5. Kayıplar yerine konmazsa, doğal demokratik tepkiler gelecektir. Kendi bünyemizde demokratik gelişmeyi sağlamalıyız. 86 Genel Kurulu'nun tek gündem maddesi profesyonellerin maaşının yükselmesi oldu.

"Yemek boykotu yaptık. Üretimden kaynaklanan gücümüzü kullandık. Sizler olmadan sendika olmaz. Gücümüz sizlersiniz. Yemek boykotu sonrası baskılar arttı. Polisler odadan çıkmıyor. Telefonlar dinleniyor. Makinelere kum attığımız, ideolojik sendikacılık yaptığımız söylendi. Sorun belli, karşımda aday olmasın yüzde 45 oyla seçileceğim.

İşçi gibi düşünüp işçi gibi mücadele edelim. Böyle yapmadığımız sürece sorunlar bitmez, çözüm bulunmaz. Ücret artışını beğenmeyenlere ideolojik kavga yapıyor deniliyor. 32 kişi sürüldü. Hem de sözleşme döneminde, her türlü mücadele yaptıkları halde. Şu andaki kısıtlı anayasal sınırlarda mücadele etmek zorundayız. Sadece üretenlerin, demokratik mücadele verenlerin desteğini aldık. Yeter artık eylemler hayata geçirilsin. İşçi arkanızda, her türlü desteği vermeye hazır. Yasaya saygılıyız, ama bunlar bizim haklarımızı önlüyorsa gün gelir doğal yasalar işler."

Yönetim yanlısı delegeler, yaptıkları konuşmalarda mekanik bir şekilde aynı şeyleri tekrarlayıp ne ekonomik ne de öteki işçi haklarına ilişkin dişe dokunur konulara değinmediler. Daha çok kişisel suçlamalar, onur kırıcı kaba hareketler, sataşmalar ve saldırılarda bulundular. Bu hareketleri, üzerinde oturduğu zeminin sarsılmasıyla paniğe kapılan statükocu sendika bürokratlarının ruh hallerini anımsatıyordu.

Yapılan seçim sonucunda yönetim kazandı. Ama bu sendika içinde demokratik bir muhalefet var. Artık sendikanın yapısı heterojendir, monolitikliğini yitirmiştir.

Yoldaşlar, Demiryol-İş gibi sendikalarda çalışmak, bize birbiriyle bağlı ikili yarar sağlayacaktır: 1. Devletin tarafsızlaştırmak istediği sendikaların sınıf mücadelesine çekilmesiyle savaşımın işçi tabanı genişleyecektir. 2. İşçi sınıfı mücadeleyi yükseltirken, kendisine yabancı olan sağcı, gerici ideolojiyle de çatışıyor. Yani bu tür çalışmaların, proletaryaya nicelik ve nitelik olarak katkısı olurken, bir yandan da sınıf düşmanı resmi ideolojinin etkisini azaltılıyor. Egemen ideolojinin etkisinin azaltılması, siyasi nitelikli bir mücadele sonucu gerçekleştirildiği için, açılan gedik, yeni sınıf ideolojisiyle, sınıf bilinciyle dolduruluyor demektir.

Yoldaşlar, eğer yaşamı eylem anında yakalamak ve yığınları örgütleyip, devrim ve sosyalizm için savaşa çekmek istiyorsak, sınıfla olan temasımızı yoğunlaştıralım. Düşündüğü gibi yaşayanlara değil, yaşadığı gibi düşünenlere bağlanalım. Partili partisiz tüm yoldaşlar görev başına!

TKP'mizi güçlendirelim!

Devrimci sınıf savaşımını yükseltelim!

Dok Gemi-İş başkanı merasimde yaptığı konuşmada işvereni övdü

Örnek bir sarı sendikacı

Bugün burjuvazinin alkışladığı sarı sendikacıları yarın işçiler tükürükle boğacaklardır.

Türkiye Dok Gemi-İş Sendikası ile Erkal Uluslararası Nakliyat ve Ticaret A.Ş. arasında 200 işçiyi kapsayan 3. dönem toplu iş sözleşmesi yapıldı.

Yapılan toplu sözleşme sonucunda işçiler yeni bazı haklara kavuştular. 15 Nisan 1988 tarihinden geçerli olmak üzere 2 yıl için bağıtlanan toplu sözleşme, 1. yıl için ücretlere saatte seyyanen 550 TL. ilave edilmesini, 2. yıl için ise yüzde 50 zam yapılmasını içermektedir. Öte yandan tüm diğer sözleşmelerde olduğu gibi, mesailere, evlenme, yıllık izin, doğum, ölüm, bayram, kıdem tazminatı v.b. bazı hakları da içeren toplu sözleşme anlaşmasından sonra bir merasim yapıldı. Bu merasime sendikacılar, basın mensupları, işveren vekilleri ve misafirler katıldılar. Türkiye Dok Gemi-İş sendikası genel başkanı Nazım Tur merasimde yaptığı konuşmada, 2 yıllık toplu sözleşmede işçilere alınan hakları açıkladı.

Nazım Tur, konuşmasının üçte birini alınan haklara, kalan bölümünü de, bu önemli işkoluna devlet gereken ilgiyi göstermediği için işverenlerin çektiği sıkıntılara ayırmış!

Konuşmasının bir yerinde Tur şöyle diyor:

"Bugün imzalanan toplu iş sözleşmesinin işverene getirdiği yükü kaldırmakta büyük güçlük çekeceklerini bildikleri halde, işveren Sayın Balin'in alın terine, çalışana verdiği değer nedeniyledir ki, bütün olumsuzluklara rağmen toplu iş sözleşmesini imza etmektedirler. Bu anlayışları nedeniyle Erkal topluluğuna huzurlarınızda teşekkür ederim."

Bu konuşma tam bir işveren yanlısı sendika ağası konuşmasıdır.

Yapılan toplu sözleşme ahım şahım değildir ve ağırlığıyla işverenin istekleri doğrultusunda bağıtlanmıştır. Öyle olduğu halde Nazım Tur'un toplu sözleşmenin "getirdiği yükü kaldırmakta" işverenin "büyük güçlük" çekeceğini söylemesi insanın aklına ister istemez, bu adam sendikacı mı, yoksa Erkal tersanesinin ortağı mı sorusunu getiriyor.

Nazım Tur, işvereni alın terine saygı duymakla yüceltmeye çalışıyor. Alın terine saygının olduğu yerde sömürü olur mu? Türkiye burjuvazisi, Erkal topluluğu da içinde olmak üzere, işçi sınıfını kudurmuşcasına sömürüyor. Bu kudurmuş sömürü altında işçiler ayakta kalabilme savaşı veriyorlar. Evine et, sebze, meyve gibi temel gıda maddesini bile alamayan, insan olmaktan gelen gereksinimlerinin asgarisini karşılayamayan, çocuğunun eğitimini sürdüremeyen işçiler, işverenlerin alın terine, çalışana düşman olduklarını pratik içinden çok iyi biliyorlar.

Nazım Tur, işverenin toplu sözleşmeden dolayı omuzlarına binen yükün ağırlığını(!) hesaplayacağına, yıldan yıla işçilerin alın terinden elde ettiği kârı hesaplasın. O zaman işçilerin nasıl bir yükü omuzladıklarını çok çarpıcı bir biçimde görür.

Bugün burjuvazinin alkışladığı sarı sendikacıları yarın işçiler tükürükle boğacaklardır.

Mehmet Erenler